

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr 67/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: finanse i rachunkowość

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Uniwersytet Ekonomiczny
w Katowicach

Data przeprowadzenia wizytacji: 26 – 27.02.2022 r.

Warszawa, 2022

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	8
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	9
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	9
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	14
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	24
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	34
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	36
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	39
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	41
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	43
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji w osiągniętych rezultatach	46
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	47
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd!** **Nie zdefiniowano zakładki.**

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Wiesław Ciechomski, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Tadeusz Kufel – ekspert PKA
2. dr hab. Wawrzyniec Michalczyk – ekspert PKA
3. Łukasz Janiszewski – ekspert PKA ds. pracodawców
4. Aleksandra Peplowska – ekspert PKA ds. studenckich
5. mgr Hanna Chrobak-Marszał – sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość prowadzonym na Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej na podstawie Uchwały nr 644/2021 Prezydium PKA z dnia 8 lipca 2021 r. w sprawie kierunków studiów wyznaczonych do oceny programowej w roku akademickim 2021/2022.

Wizytacja tego kierunku związana jest z upływem okresu przyznania przez Prezydium PKA Uchwałą Nr 253/2016 z dnia 2 czerwca 2016 r. oceny pozytywnej. Należy dodać, że bieżąca ocena jest czwartą oceną dla tego kierunku studiów.

W związku ze stanem epidemii ogłoszonym w Polsce od dnia 20 marca 2020 r. do odwołania, wizytacja przeprowadzona została przez zespół oceniający w formie zdalnej, bez obecności członków zespołu oceniającego w uczelni. Zdalna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół Oceniający PKA zapoznał się z raportem samooceny. Przed wizytacją odbyło się zdalne spotkanie mające na celu wyjaśnienie wątpliwości oraz dyskusję na temat wstępnych wniosków. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z władzami Uczelni. Odbyły się również spotkania z przedstawicielami samorządu studenckiego, studentami, nauczycielami akademickimi oraz interesariuszami zewnętrznymi (pracodawcy), a także zespołem ds. zapewniania jakości kształcenia. Ponadto dokonano oceny wybranych prac dyplomowych i etapowych, odbyły się zdalne hospitacje zajęć dydaktycznych oraz zdalny ogląd bazy dydaktycznej. Podczas spotkania podsumowującego pracę ZO dokonano oceny spełnienia standardów jakości kształcenia, sformułowano uwagi, o których poinformowano władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym wizytację.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

studia I stopnia

Nazwa kierunku studiów	finanse i rachunkowość	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/ jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	ekonomia i finanse (87%), nauki prawne (4%), matematyka (5%), informatyka (2%), nauki o zarządzaniu i jakości (2%)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów / 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	125 godzin / 5 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>analitik finansowy</i> 2. <i>finanse i technologie cyfrowe (FITC)</i> 3. <i>rachunkowość i podatki</i> 4. <i>rachunkowość i rewizja finansowa</i> 5. <i>współczesna bankowość</i> 6. <i>finance and accounting for business (FAB) – (w języku angielskim, tylko studia stacjonarne, tylko 2 i 3 rok studiów)</i> 	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	700	393
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ³	1884 (FITC – 1878, FAB – 1872)	1170
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	140	140
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni	110 (FAB – 113)	110

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów		
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	79 (FAB – 76)	79

Studia II stopnia

Nazwa kierunku studiów	finanse i rachunkowość	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/ jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{4,5}	ekonomia i finanse (88%), nauki prawne (3%), nauki o zarządzaniu i jakości (1%), informatyka (4%), matematyka (4%)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry / 120 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	Praktyki wyłącznie na specjalności FAIB: 125 godzin / 5 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>analitik finansowy</i> 2. <i>controlling</i> 3. <i>finanse i technologie cyfrowe</i> 4. <i>nowoczesne zarządzanie bankiem</i> 5. <i>rachunkowość i podatki</i> 6. <i>rachunkowość i rewizja finansowa</i> 7. <i>rachunkowość - ścieżka ACCA (tylko studia stacjonarne)</i> 8. <i>quantitative asset and risk management ARIMA (w języku angielskim, tylko studia stacjonarne)</i> 9. <i>finance and accounting for international business (FAIB) – tylko 2 rok studiów (w języku angielskim, tylko studia stacjonarne, już nieoferowana)</i> 	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	432	398

⁴ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁵ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów⁶	1002 (ACCA – 981, ARIMA – 900, FAIB – 933)	615
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	80	80
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	88 (ARIMA – 95, FAIB – 72)	88
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	71 (ARIMA – 62, FAIB – 38)	71

⁶ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁷ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	Kryterium spełnione
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	Kryterium spełnione
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	Kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	Kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	Kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	Kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	Kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	Kryterium spełnione

⁷ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja kształcenia na kierunku jest zgodna ze strategią Uczelni oraz polityką jakości. W dokumencie pt. „Strategia Rozwoju Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach 2018-2025” stwierdzono, iż rozwój UE Katowice powinien bazować na następujących wartościach:

- wzmocnienie prestiżu Uczelni zarówno w Polsce Południowej, jak i wśród tzw. „wielkiej piątki” kluczowych uczelni ekonomicznych w kraju, tj. Szkoły Głównej Handlowej, Uniwersytetów Ekonomicznych w Poznaniu, Krakowie oraz Wrocławiu,
- unowocześnienie i uporządkowanie oferty dydaktycznej Uczelni, w tym nawiązanie szerszej współpracy w dziedzinie dydaktyki z praktyką gospodarczą,
- koncentracja badań naukowych na tych obszarach, które posiadają potencjał liderowania w kraju oraz wyróżniania się poza granicami,
- umiędzynarodowienie oferty dydaktycznej i działalności naukowej, w tym otwartość na kontakt ze studentami i wykładowcami z zagranicy,
- inicjowanie współpracy eksperckiej i dydaktycznej z sektorem biznesu oraz instytucjami publicznymi,
- wykreowanie dobrego środowiska studiowania, przyciągającego aktywnych studentów, zapewniającego warunki współpracy: kadra – studenci – doktoranci,
- zapewnienie skutecznego wsparcia organizacyjnego w procesach dydaktycznych, naukowo-badawczych i eksperckich,
- unowocześnienie zaplecza infrastrukturalnego w szczególności poprzez dobrą dostępność do bazy wiedzy oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Kierunek prowadzony jest w Uczelni od ponad 20 lat i posiada strategiczne znaczenie w ofercie dydaktycznej Uczelni, gdyż studiuje na nim blisko 2 tys. studentów, tj. co czwarty student UE Katowice.

Zespołowi oceniającemu udostępniono również inne dokumenty, wskazujące na związek koncepcji kształcenia ze strategią, wizją i misją Uczelni, w tym takie jak:

1. „Wizja rozwoju Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach” w perspektywie 2025 roku, zawierająca priorytety i cele rozwoju UE Katowice oraz przedsięwzięcia rozwojowe dla poszczególnych priorytetów dziedzinowych.
2. „Wizja internacjonalizacji Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach” eksponująca priorytety w zakresie umiędzynarodowienia badań naukowych i oferty dydaktycznej, cele internacjonalizacji Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach i mierniki ich realizacji, a także opis przedsięwzięć na rzecz internacjonalizacji.
3. „Polityka dydaktyczna Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach” zawierająca charakterystykę zasad polityki dydaktycznej, opis organizacji studiów i metod kształcenia, profil absolwenta, zasady doboru kadry dydaktycznej i wiele innych elementów.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku eksponują fakt, iż permanentnie podlega on doskonaleniu na rzecz: unaukowienia, upraktycznienia, unowocześnienia oraz umiędzynarodowienia.

Koncepcja i cele kształcenia prawidłowo lokują się w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany oraz są związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w tych dyscyplinach. Badania naukowe prowadzone przez pracowników jednostki skoncentrowane są przede wszystkim w dyscyplinie naukowej ekonomia i finanse. W latach 2016-2021 zrealizowano:

- 62 projekty badawcze w ramach utrzymania potencjału badawczego (badania statutowe),
- 43 projekty badawcze w ramach Młodych Naukowców,
- 10 projektów badawczych finansowanych ze źródeł zewnętrznych.

Wydział Finansów otrzymał w roku 2017 kategorię A, nadaną przez Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych.

Koncepcja kształcenia jest pochodną wieloletnich doświadczeń władz Wydziału, kadry akademickiej i wniosków płynących z kontaktów z przedstawicielami ogólnopolskich i lokalnych przedsiębiorstw i organizacji. Zostały one wypracowane we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Udział interesariuszy zewnętrznych, w tym w ramach prac Rady Programowej kierunku jest prawidłowy. Przedstawiciele firm i instytucji z branży finansowej opiniują efekty uczenia się i program studiów. Kwestii tej poświęcono więcej miejsca przy opisie kryterium nr 6.

Cele kształcenia są adekwatne do potrzeb rynku pracy. Skupiają się one na przygotowaniu absolwentów do pracy w przedsiębiorstwach i instytucjach finansowych na kierowniczych i pomocniczych stanowiskach wymagających zaawansowanej i pogłębionej wiedzy oraz umiejętności i kompetencji społecznych z zakresu finansów i rachunkowości. Absolwenci kierunku znajdują zatrudnienie m.in. jako analitycy finansowi oraz pracownicy:

- działów finansowych i księgowych w przedsiębiorstwach,
- banków, firm ubezpieczeniowych, towarzystw funduszy inwestycyjnych,
- biur rachunkowych i podatkowych, doradcy podatkowi,
- izb i urzędów skarbowych,
- audytu i kontroli wewnętrznej oraz controllingu,
- jednostek administracji państwowej i samorządowej.

Efekty uczenia się określone dla kierunku są zgodne z przyjętą koncepcją i celami kształcenia. Jest to m. in. związane z tym, że cele kształcenia na obu stopniach studiów są sformułowane w sposób stosunkowo szeroki, a realizowane efekty uczenia mają w związku z tym wymiar bardziej ogólny, niż szczegółowy. Jest to podejście prawidłowe. Dążenie do wykształcenia absolwentów, którzy będą przygotowani do pracy wymagającej wiedzy, umiejętności i kompetencji z obszaru finansów i rachunkowości wyznacza efekty uczenia się sformułowane dla kierunku w niebudzący wątpliwości sposób. Zakładane rezultaty uczenia się w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych również są zgodne z celami kształcenia, z uwagi na wyraźne wyeksponowanie aspektów finansowych i związanych z rachunkowością. Koncepcja kształcenia zakłada także położenie nacisku na takie istotne kwestie, mające odzwierciedlenie w przyjętych efektach kierunkowych, jak umiędzynarodowienie, innowacyjność, pozyskiwanie certyfikowanych kwalifikacji, przedsiębiorczość, etykę i odpowiedzialność. Nie ulega wątpliwości, że efekty uczenia się sformułowane dla kierunku studiów sprawiają, że ma on wymiar ogólnoakademicki, a ich związek z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie ekonomia i finanse jest niezaprzeczalny. Przykładowo, jeden z efektów uczenia się dla studiów II stopnia wskazuje wprost, że absolwent „potrafi formułować i weryfikować hipotezy związane z prostymi problemami badawczymi z zakresu finansów i rachunkowości”.

Kierunkowe efekty uczenia się zostały przypisane do odpowiednich charakterystyk poziomu 6 i 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji, określonych w przepisach i w swoim brzmieniu są z nimi w pełni zgodne i również pod tym względem sformułowane prawidłowo. Należy zaznaczyć, że obejmują wszystkie efekty typowe z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, wskazane w charakterystykach. Wątpliwość budzi jedynie brzmienie efektu kierunkowego w zakresie wiedzy dla studiów II stopnia: „Zna i rozumie złożone problemy oraz tendencje rozwojowe współczesnych finansów i rachunkowości występujące również w skali międzynarodowej na tle dylematów współczesnej cywilizacji”. Zgodnie z opisem charakterystyk PRK, absolwent „zna i rozumie główne tendencje rozwojowe dyscyplin naukowych lub artystycznych, do których jest przyporządkowany kierunek studiów”. Tą dyscypliną (wiodącą) są ekonomia i finanse, nie finanse i rachunkowość. Takie zawężenie wiedzy absolwenta do jednej subdyscypliny nie jest uprawnione. W związku z tym rekomenduje się skorygowanie brzmienia efektu kierunkowego FiR2_W03 „Zna i rozumie złożone problemy oraz tendencje rozwojowe współczesnych finansów i rachunkowości (...)” do „(...) współczesnej ekonomii i finansów (...)”.

Na studiach I stopnia dla kierunku określono 18 efektów uczenia się: 6 z zakresu wiedzy, 7 z zakresu umiejętności i 5 z zakresu kompetencji społecznych. Ich liczba nie jest duża, jednak wynika to z wskazanego wcześniej ogólnego sposobu ich sformułowania. Poza wskazanymi wcześniej obszarami, efekty z zakresu wiedzy przewidują znajomość przez absolwenta: wybranych zagadnień z zakresu nauk prawnych, matematyki, informatyki oraz nauk o zarządzaniu i jakości, metod matematycznych, statystycznych i przetwarzania danych finansowych (z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi informatycznych), fundamentalnych dylematów współczesnej cywilizacji, podstawowych ekonomicznych, finansowych, prawnych, etycznych uwarunkowań działalności podmiotów i profesjonalnego wykonywania zawodu, podstawowych pojęć i zasad z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz zasady podejmowania i profesjonalnego prowadzenia działalności gospodarczej. W zakresie umiejętności, absolwent potrafi wykorzystać nabytą wiedzę do identyfikacji, analizy i syntezy zjawisk oraz procesów gospodarczych, finansowych, prawnych i społecznych, formułować i rozwiązywać problemy w obszarze finansów i rachunkowości, właściwie wykorzystywać metody i narzędzia odpowiednie dla tego obszaru, w tym także nowoczesne techniki informacyjno-komunikacyjne, komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii, brać udział w debacie, posługiwać się językiem obcym na poziomie B2, planować i organizować pracę własną i zespołową oraz współpracować z innymi osobami i samodzielnie planować i rozwijać swoje kwalifikacje i kompetencje zawodowe. Jeśli chodzi o kompetencje społeczne, absolwent jest gotów do krytycznej oceny własnej wiedzy oraz odbieranych treści z zakresu finansów i rachunkowości, do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych w obszarze finansów i rachunkowości, do wypełniania zobowiązań społecznych, inicjowania działań na rzecz interesu publicznego, myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy oraz do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, przestrzegając zasad etyki zawodowej oraz wymagając tego od innych.

Studia II stopnia przewidują realizację 19 efektów uczenia się: 6 z zakresu wiedzy, 8 z zakresu umiejętności i 5 z zakresu kompetencji społecznych. Również w tym przypadku, z ich ogólnego sposobu sformułowania wynika ich niewielka liczba. Ich konstrukcja odpowiada w znaczącej mierze efektom uczenia się dla studiów z I stopnia, z realizacją w stopniu pogłębionym. Taki układ efektów kierunkowych dla obu stopni studiów należy uznać za właściwy, nadający im przejrzystości i podkreślający sekwencyjność kształcenia. Efekty z zakresu wiedzy zakładają, że absolwent będzie znał i rozumiał w pogłębionym stopniu zjawiska, procesy i teorie, stanowiące zaawansowaną wiedzę ogólną z zakresu dyscypliny ekonomia i finanse (ze szczególnym uwzględnieniem finansów i rachunkowości),

wybrane zagadnienia z zakresu nauk prawnych, matematyki, informatyki oraz nauk o zarządzaniu i jakości, znał i rozumiał w pogłębionym stopniu metody matematyczne, statystyczne i przetwarzania danych finansowych, znał i rozumiał złożone problemy oraz tendencje rozwojowe współczesnych finansów i rachunkowości występujące również w skali międzynarodowej na tle dylematów współczesnej cywilizacji, znał i rozumiał w sposób pogłębiony ekonomiczne, finansowe, prawne, etyczne uwarunkowania działalności podmiotów i profesjonalnego wykonywania zawodu, zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz znał i rozumiał w pogłębionym stopniu zasady finansowe, prawne i organizacyjne podejmowania i profesjonalnego prowadzenia działalności gospodarczej. Absolwent potrafi - oprócz wskazanego wcześniej efektu charakterystycznego dla działalności badawczej - wykorzystać nabytą, pogłębioną wiedzę do identyfikacji, krytycznej analizy i syntezy zjawisk oraz procesów gospodarczych, finansowych, prawnych, społecznych, formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach, poprzez dobór i właściwe zastosowanie metod i narzędzi (w tym nowoczesnych technik informacyjno-komunikacyjnych), komunikować się ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców na specjalistyczne tematy, prowadzić debatę, posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+, kierować wyodrębnionymi pracami w ramach zespołów, planować i organizować pracę zespołową i samodzielnie planować i rozwijać swoje kwalifikacje i kompetencje zawodowe oraz ukierunkowywać innych w tym zakresie. W obszarze kompetencji społecznych nacisk położono na gotowość absolwenta kierunku do krytycznej oceny własnej wiedzy oraz odbieranych treści z zakresu finansów i rachunkowości, z podkreśleniem wymiaru interdyscyplinarnego i międzynarodowego, do uznawania roli profesjonalnej wiedzy w rozwiązywaniu interdyscyplinarnych i międzynarodowych problemów, do inicjowania działań na rzecz interesu publicznego w zakresie swojej pogłębionej wiedzy i umiejętności, do przewidywania szerokich skutków podejmowanych działań oraz do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w warunkach zmieniających się potrzeb społecznych, podtrzymując i rozwijając profesjonalizm zawodu.

Efekty kierunkowe korespondują z efektami uczenia się osiąganymi w ramach poszczególnych przedmiotów. W sylabusie każdego przedmiotu, oprócz wskazania efektów realizowanych przez niego, których jest przeciętnie między 3 a 6 (maksymalnie 8), określone jest również powiązanie z efektami kierunkowymi. To powiązanie jest dodatkowo przedstawione w postaci macierzy. Każdy z efektów kierunkowych jest osiągany na kilku bądź nawet kilkunastu przedmiotach (z jednym wyjątkiem na specjalności *ARIMA*), co sprawia, że ścieżka nauczania może podlegać znacznej indywidualizacji bez ryzyka pominięcia kluczowych rezultatów kształcenia. Przy określaniu efektów uczenia się przyjęto zasadę, że „wszystkie efekty obszarowe znajdują pokrycie w efektach kierunkowych, które z kolei są w pełni realizowane na przedmiotach kierunkowych”, co jest podejściem prawidłowym i powoduje, że efekty uczenia się obu poziomów (kierunkowe i przedmiotowe) tworzą spójny i przejrzysty system określający wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne zdobywane przez absolwentów. Efekty uczenia się osiągane w ramach przedmiotów są również sformułowane w poprawny sposób, jeśli chodzi o ich zgodność z celami zajęć, i uwzględniają ich specyfikę. Na uznanie zasługuje staranność ich określenia, zarówno w zakresie nawiązywania do efektów kierunkowych i ich doprecyzowywania, jak i pod względem logicznym i językowym. Korespondują one z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie ekonomii i finansów, choć ich nacisk położony jest przede wszystkim na subdyscyplinę finansów i rachunkowości. Nie ulega też wątpliwości, że zakres działalności naukowej Uczelnia jest z nimi w pełni zgodny.

Przedmiotowe i kierunkowe efekty uczenia się uwzględniają kompetencje badawcze w dyscyplinie ekonomii i finansów, a także kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej. Na studiach

I stopnia efekty uczenia się zakładają, że absolwent zna i rozumie w zaawansowanym stopniu nie tylko wybrane zjawiska oraz procesy, ale również teorie pozwalające wyjaśniać zależności między nimi, umie wykorzystywać metody matematyczne i statystyczne, które można zastosować w procesie badawczym, a także potrafi formułować i rozwiązywać problemy oraz uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych. Absolwent studiów II stopnia z kolei zna i rozumie w pogłębionym stopniu wybrane zjawiska oraz procesy, a także teorie pozwalające wyjaśniać zależności między nimi o złożonym charakterze, potrafi wykorzystać wiedzę do identyfikacji, krytycznej analizy i syntezy zjawisk oraz procesów, formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy poprzez dobór i właściwe zastosowanie metod i narzędzi, formułować i weryfikować hipotezy, a także uznaje rolę profesjonalnej wiedzy w rozwiązywaniu interdyscyplinarnych problemów teoretycznych i praktycznych, również o zasięgu międzynarodowym, korzystając z opinii ekspertów. Absolwent kierunku umie również komunikować się w języku obcym na wymaganym poziomie (B2 dla studiów I stopnia oraz B2+ dla studiów II stopnia).

Efekty uczenia się, przewidziane do realizacji na kierunku, są sformułowane w sposób klarowny, przejrzysty i zrozumiały, bez nadmiernych zawichości językowych czy terminologicznych. Są możliwe do osiągnięcia przy odpowiednim dla studiów wyższych nakładzie pracy i wysiłku studenta, po ukończeniu programu studiów uwzględniającego indywidualizację ścieżki kształcenia i dobór przedmiotów w dopuszczalnym zakresie. Taki sposób ich przyjęcia i sformułowania pozwala na zbudowanie odpowiedniego systemu ich weryfikacji, w szczególności poprzez prace kontrolne.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku są zgodne ze strategią Uczelni i jej misją. Kształcenie studentów prawidłowo koresponduje z potrzebami lokalnych i regionalnych pracodawców i innych przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. Koncepcja kształcenia właściwie lokuje się w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany oraz jest należycie powiązana z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w tych dyscyplinach. Koncepcja kształcenia jest zgodna z polityką jakości, której podstawy stanowią wypracowane i wdrożone procedury Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Efekty uczenia się na kierunku są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz są adekwatne dla profilu ogólnoakademickiego. Ich zgodność z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji nie budzi zastrzeżeń. Są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie wiodącej i pozostałych dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, jak również z zakresem działalności naukowej uczelni w tych dyscyplinach. Uwzględniają w szczególności kompetencje badawcze, komunikowanie się w języku obcym i kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej. Efekty uczenia się są możliwe do osiągnięcia oraz sformułowano je w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Przedmiotem przeprowadzonej analizy był program studiów dla cyklu kształcenia rozpoczynającego się od roku akademickiego 2021/2022. Zgodność treści programowych przekazywanych studentom na kierunku z efektami uczenia się nie budzi zastrzeżeń. Do najistotniejszych z tego punktu widzenia przedmiotów na studiach I stopnia zaliczają się przede wszystkim przedmioty kierunkowe z zakresu dyscypliny ekonomii i finansów, w tym w szczególności finansów i rachunkowości, tj. *mikroekonomia, makroekonomia, matematyka, ekonometria, finanse, rachunkowość, rachunkowość finansowa, podstawy inwestowania, bankowość, finanse publiczne, matematyka finansowa, finanse przedsiębiorstw, rynki finansowe i finanse międzynarodowe*. Na studiach II stopnia do kluczowych przedmiotów należą: *bankowość centralna i polityka pieniężna, innowacje na rynkach finansowych, modele inwestycyjne, rachunkowość w zarządzaniu przedsiębiorstwem, prawo finansowe, statystyka i ekonometria w finansach i rachunkowości*, a także *międzynarodowe standardy sprawozdawczości finansowej, strategie finansowe przedsiębiorstwa, zaawansowana rachunkowość finansowa i finanse korporacji*. Ścieżka kształcenia realizowana przez studentów uwzględnia przedmioty zgodne z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie ekonomii i finansów, która stanowi dyscyplinę wiodącą oraz w pozostałych dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek, tj. nauki prawne, nauki o zarządzaniu i jakości, informatyka oraz matematyka. Przekazywane w ich ramach treści w pełni korespondują z zakresem działalności naukowej Uczelni w dyscyplinie wiodącej; przeważająca część przedmiotów związana jest z tą działalnością. Działalność naukowa Uczelni w pozostałych dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek, ma w tym kontekście znaczenie marginalne.

Treści przekazywane na poszczególnych zajęciach są ze sobą powiązane i wzajemnie się uzupełniają, tworząc specyficzny, kompleksowy, nowoczesny, dostosowany do bieżących procesów zachodzących w otaczającej studenta rzeczywistości, program studiów w zakresie finansów i rachunkowości, osadzony w szerokim kontekście społeczno-gospodarczym. Zapewniają również realizację wszystkich założonych efektów uczenia się. Istotnym błędem ze strony Uczelni jest jednak brak publikacji pełnej wersji sylabusu (określanego jako karta opisu przedmiotu), zawierającego treści programowe, wykaz literatury, liczbę godzin, metody kształcenia itd. w miejscu ogólnodostępnym dla studentów. Jak deklaruje Uczelnia, pełna wersja karty opisu przedmiotu, zgodnie z oficjalnym podejściem władz, jest dostępna dla nauczyciela akademickiego tylko po zalogowaniu się w Systemie S4. Treść sylabusów jest omawiana na zajęciach ze studentami. Student nie może zatem, jak wynika z informacji udostępnionych przez przedstawicieli Uczelni, zapoznać się z sylabusem przed zajęciami ani przed podjęciem decyzji o zapisie na przedmioty do wyboru, a kandydat – przed przystąpieniem do rekrutacji. Rekomenduje się udostępnić z odpowiednim wyprzedzeniem sylabusy w pełnej wersji studentom i kandydatom.

Program studiów I stopnia realizowany jest w ciągu 6 semestrów. Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów obejmują na studiach stacjonarnych ogółem 1884 godzin

(na specjalnościach: FITC – 1878 godzin, FAB – 1872 godziny), z kolei praca własna studentów odpowiada za 2706 godzin w procesie nauczania. W przypadku studiów niestacjonarnych jest to odpowiednio: 1170 godzin i 3420 godzin. Całości nakładu pracy studenta przypisano 180 punktów ECTS. Z kolei liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów została określona jako 140. Jeśli uwzględni się liczbę godzin zajęć organizowanych przez Uczelnię w programie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, taka liczba ECTS w przypadku tej drugiej formy studiów jest zawyżona. Należy rekomendować korektę tego oszacowania.

Studia II stopnia trwają 4 semestry. Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów obejmują na studiach stacjonarnych ogółem 1002 godziny (na specjalnościach: ACCA – 981 godzin, ARIMA – 900 godzin, FAIB – 933 godziny), z kolei praca własna studentów odpowiada za 2055 godzin w procesie nauczania (na specjalnościach: ACCA – 2070 godzin, ARIMA – 2190 godzin, FAIB – 2100 godzin). W przypadku studiów niestacjonarnych jest to odpowiednio: 615 godzin i 2442 godzin. Całości nakładu pracy studenta przypisano 120 punktów ECTS. Z kolei liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów została określona jako 80. Jeśli uwzględni się liczbę godzin zajęć organizowanych przez Uczelnię w programie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, taka liczba ECTS w przypadku tej drugiej formy studiów jest zawyżona. Należy rekomendować korektę tego oszacowania.

Czas trwania studiów jest prawidłowo skorelowany z nakładami pracy, które student musi ponieść, aby zrealizować zakładane efekty uczenia się. Nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów jest poprawnie oszacowany jako 180 ECTS dla studiów I stopnia i 120 ECTS dla studiów II stopnia, równomiernie rozłożony na semestry i daje gwarancję osiągnięcia efektów uczenia się. Liczby te przekładają się odpowiednio na 4500-5400 godzin i na 3000-3600 godzin pracy, a całkowita liczba godzin pracy studenta na kierunku mieści się w tych przedziałach. Nakłady pracy niezbędne do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do poszczególnych zajęć są poprawnie określone, przy zachowaniu zasady, że 1 ECTS odpowiada 25-30 godzinom pracy studenta. Na pracę tę składają się, po pierwsze, zajęcia realizowane z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów: godziny ujęte w planie przyjętym uchwałą Senatu Uczelni, tj. wykłady, ćwiczenia, laboratoria i seminaria, udział w egzaminach, praktyka zawodowa i inne formy kontaktu bezpośredniego nauczycieli ze studentem. Po drugie, obejmują one pracę indywidualną i grupową studenta: przygotowanie się do zajęć dydaktycznych, opracowanie sprawozdań, projektów i innych form weryfikujących efekty uczenia się, przygotowanie do egzaminów i zaliczeń, przygotowanie pracy dyplomowej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego. Ma to odzwierciedlenie we właściwej uchwale Senatu – „Polityka dydaktyczna Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach studiów pierwszego i drugiego stopnia”.

Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich mają odpowiedni udział w strukturze godzinowej kształcenia i uzyskiwania punktów ECTS, i umożliwiają realizację efektów uczenia się. W przypadku studiów stacjonarnych spełniony jest wymóg, że ponad połowa punktów ECTS objętych programem studiów ma być uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów. W świetle deklaracji Uczelni dla studiów I stopnia jest to prawie 80%, dla studiów II stopnia – prawie 70%. Ponieważ proporcje nakładu pracy przeznaczonego na uzyskiwanie punktów ECTS w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów oraz w wyniku pracy samodzielnej są zróżnicowane w zależności od poszczególnych zajęć objętych

programem studiów, udział ten można by szacować na odmiennym poziomie, jednak niezależnie od przyjętego podejścia, będzie on przekraczał wymagane 50%.

Na studiach I stopnia przedmioty zostały podzielone na następujące grupy:

- przedmioty oferujące treści związane z podstawami wiedzy ekonomicznej (takie, jak *mikroekonomia, makroekonomia, matematyka, statystyka, ekonometria*),
- przedmioty bezpośrednio związane z finansami i rachunkowością (*finanse, rachunkowość, rachunkowość finansowa, podstawy inwestowania, bankowość, finanse publiczne, matematyka finansowa, finanse przedsiębiorstw, rynki finansowe, finanse międzynarodowe*)
- przedmioty z dziedziny nauk humanistycznych (*etyka gospodarcza, filozofia*),
- przedmioty z nauk prawnych (*prawo z elementami prawa ochrony własności intelektualnej, prawo gospodarcze i prawo pracy*),
- przedmioty o charakterze praktycznym (*języki obce, seminarium dyplomowe, praktyka zawodowa, wychowanie fizyczne*),
- przedmioty specjalnościowe,
- przedmioty swobodnego wyboru (w języku polskim i w językach obcych).

Przedmioty zaliczające się do pierwszych pięciu grup określane są w Uczelni mianem kierunkowych i są prowadzone przez wszystkie sześć semestrów. W kolejności ich realizacji jest odpowiednia logika i zachowana sekwencyjność, np. student najpierw uczestniczy w *finansach* (sem. 2), a dopiero później w *finansach publicznych* (sem. 3), *finansach przedsiębiorstw* (sem. 4) i *finansach międzynarodowych* (sem. 5). Lektoraty *języka angielskiego* i drugiego języka obcego są realizowane w pierwszych czterech semestrach studiów. Od semestru 4 rozpoczyna się udział w przedmiotach specjalnościowych, seminarium i zajęciach swobodnego wyboru. W przypadku tych ostatnich, jeden przedmiot jest realizowany w języku obcym (Uczelnia deklaruje, że od kolejnego roku akademickiego będą to dwa przedmioty). W semestrze 4 student odbywa również praktykę zawodową.

Na studiach II stopnia przedmioty dzielą się na:

- przedmioty oferujące treści bezpośrednio związane z finansami i rachunkowością (takie, jak *bankowość centralna i polityka pieniężna, innowacje na rynkach finansowych, modele inwestycyjne, rachunkowość w zarządzaniu przedsiębiorstwem*),
- przedmioty z dziedziny nauk humanistycznych (*etyka w finansach i rachunkowości, filozofia nauki, historia gospodarcza, metodologia nauki*)
- przedmioty z nauk prawnych (*prawo finansowe, europejskie prawo biznesu*)
- przedmioty o charakterze praktycznym (tj. *seminarium magisterskie*).
- przedmioty specjalnościowe,
- przedmioty swobodnego wyboru (w języku polskim i w językach obcych).

Pierwsze cztery grupy to przedmioty kierunkowe, realizowane przez cały okres studiów, przy czym głównie w pierwszych dwóch semestrach. Z kolei przedmioty specjalnościowe rozpoczynają się od semestru drugiego, co jest logicznym rozwiązaniem, wzmacniającym sekwencyjność kształcenia. Wykłady do wyboru obejmują semestry 3 i 4, a jeden z nich (od przyszłego roku akademickiego – dwa) realizowany jest w języku obcym. Seminarium magisterskie trwa przez trzy końcowe semestry. Na uwagę zasługuje rozwiązanie ukierunkowane na wyrównanie szans edukacyjnych studentów, którzy ukończyli inne kierunki niż finanse i rachunkowość podczas kształcenia na studiach I stopnia. Dwa przedmioty są alternatywne: absolwenci kierunku realizują *międzynarodowe standardy sprawozdawczości finansowej oraz strategię finansowe przedsiębiorstwa*, a pozostałych kierunków - *zaawansowaną rachunkowość finansową i finanse korporacji*. Co więcej, od kolejnego roku

akademickiego Uczelnia planuje wprowadzić dodatkową parę takich przedmiotów. Istotnie odmienny pod tym względem jest program specjalności realizowanej w języku angielskim, *Quantitative Asset and Risk Management (ARIMA)*. Nie ma tu przedmiotów wyodrębnionych jako specjalnościowe. seminarium magisterskie jest prowadzone jako przedmiot o nazwie seminar tylko w ostatnim semestrze, a w semestrze 2 pojawia się przedmiot research seminar, mający charakter proseminarium. Również w ostatnim semestrze student dokonuje wyboru przedmiotu z oferty dla studentów zagranicznych.

Przyjęta sekwencja zajęć i ich grup na obu stopniach studiów nie budzi wątpliwości, jeśli chodzi o umożliwienie studentom osiągnięcia efektów uczenia się. Układ przedmiotów i ich podział na semestry jest spójny i prawidłowy. Odpowiedni pod tym względem jest również dobór form zajęć i – zasadniczo – proporcje liczby godzin dydaktycznych realizowanych w poszczególnych formach. Na studiach I stopnia - stacjonarnych wykłady stanowią ok. 45% godzin zajęć, a reszta przypada na ćwiczenia. W przypadku specjalności *FAB* wykłady stanowią jedynie ok. 38% godzin zajęć, ćwiczenia – ok. 52%, a laboratoria – ponad 10%. Na studiach niestacjonarnych wykłady to ok. 49% godzin zajęć, a resztę stanowią ćwiczenia. Jeśli chodzi o studia II stopnia, proporcje są nieco inne. Na studiach stacjonarnych wykłady odpowiadają za ok. 62% godzin zajęć (reszta to ćwiczenia). Na specjalności *rachunkowość - ścieżka ACCA* jest to ok. 66% godzin, *FAIB* – 78%, a *ARIMA* – aż 89%. Bardzo wysoki udział wykładów w przypadku specjalności *ARIMA*, budzący pewne wątpliwości co do możliwości osiągnięcia efektów uczenia się przy tak niewielkiej liczbie godzin ćwiczeń, jest jednak związany z jej realizacją w ramach umów międzynarodowych Uczelni z uczelniami partnerskimi, dającymi możliwość uzyskania dwóch dyplomów. Zgodnie z deklaracją przedstawicieli Uczelni i treścią sylabusów, wiele wykładów jest realizowanych w formie interaktywnej, aktywizującej studentów.

Plan studiów – zarówno I, jak i II stopnia, stacjonarnych i niestacjonarnych – pozwala studentom na wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze określonym we właściwych przepisach (tj. co najmniej 30% liczby ECTS koniecznych do ukończenia studiów). Na kierunku, do przedmiotów wybieralnych zaliczyć należy: przedmioty z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych oferowane na studiach I stopnia, przedmioty z dziedziny nauk humanistycznych z II stopnia studiów, przedmioty specjalnościowe (student może wybrać specjalność, a zatem i kompleksowy zestaw przedmiotów tego rodzaju), przedmioty swobodnego wyboru, seminarium dyplomowe/magisterskie (wybór promotora), praktykę dyplomową (wybór zakładu pracy), zajęcia językowe (wybór poziomu i/lub języka), wychowanie fizyczne (wybór rodzaju zajęć). Zgodnie z zapisami Regulaminu studiów, student ma prawo wyboru przedmiotów z uwzględnieniem warunków organizacyjnych związanych z udziałem w zajęciach oraz warunków wstępnych określonych dla danego przedmiotu. Selekcja dokonywana jest drogą elektroniczną; student składa dziekanowi semestralną deklarację indywidualnego wyboru. Jeśli następuje kolizja terminów realizacji przedmiotów i w innych uzasadnionych przypadkach, student przedstawia dziekanowi podanie o zmianę przedmiotu. Swobodny wybór wskazanych przedmiotów pozwala studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia, jej indywidualizację i dopasowanie do własnych potrzeb i wizji swojego rozwoju.

Na studiach I stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych liczba punktów ECTS przypisana tym przedmiotom wynosi 79, co stanowi ok. 44% liczby ECTS potrzebnych do ukończenia studiów. Składają się na nią języki obce (18 ECTS), *filozofia* lub *socjologia* (3 ECTS), *seminarium dyplomowe* (11 ECTS), przedmioty specjalnościowe (27 ECTS), przedmioty swobodnego wyboru (15 ECTS) i praktyka dyplomowa (5 ECTS). Na studiach II stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych do przedmiotów wybieralnych przypisano z kolei 71 ECTS, co stanowi ok. 59% całkowitej liczby punktów. Te przedmioty to: *filozofia nauki*, *historia gospodarcza* lub *metodologia nauki* (3 ECTS), *seminarium magisterskie* (20

ECTS), przedmioty specjalnościowe (27 ECTS), przedmioty swobodnego wyboru (21 ECTS). W przypadku specjalności *ARIMA* jest to 62 ECTS, stanowiące ok. 52% liczby wymaganej do ukończenia studiów. Składają się na nią research seminar (2 ECTS), advanced topics (6 ECTS), elective (6 ECTS), seminar (18 ECTS) oraz wybór ścieżki studiowania w jednym z semestrów (30 ECTS w semestrze) i miejsca jej realizacji - studenci mogą realizować zajęcia w jednej z uczelni partnerskich w ramach umów międzynarodowych zawartych przez Uczelnię.

Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie ekonomii i finansów wynosi na studiach I stopnia – 110 (czyli ok. 61% ogółu punktów wymaganych do ukończenia studiów), a na studiach II stopnia – 88 (tj. ok. 73%). W przypadku specjalności *ARIMA* jest to 95 (ok. 79%). Spełnia ona zatem wymóg określony w przepisach, tzn. jest wyższa niż 50%. Na zajęcia te składają się zarówno przedmioty kierunkowe, obejmujące zagadnienia w dużej mierze o charakterze ogólnym, jak i specjalnościowe.

Zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości języka obcego na studiach I stopnia to przede wszystkim lektoraty tych języków. Obejmują one wymiar 120 godzin (studia stacjonarne) lub 60 godzin (studia niestacjonarne) z języka angielskiego i tyle samo w zakresie drugiego języka obcego (niemieckiego, rosyjskiego, włoskiego, francuskiego lub hiszpańskiego). Uzyskiwane jest za to 9 punktów ECTS. Dodatkowo, każdy student realizuje jeden wybrany przedmiot w języku obcym (selekcja dokonywana jest spośród 4 przedmiotów w języku angielskim, 1 w języku niemieckim i 1 w języku rosyjskim). Uzyskuje za niego 3 punkty ECTS, a wymiar przedmiotu to 15 godzin wykładu na studiach stacjonarnych i 9 godzin wykładu na studiach niestacjonarnych. Na studiach II stopnia brak jest lektoratów językowych. Zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości języka obcego to wyłącznie wykład do wyboru – w tym samym wymiarze, co na studiach I stopnia. Wybór dokonywany jest spośród 5 przedmiotów w języku angielskim, 1 w języku niemieckim i 1 w języku rosyjskim. Z kolei na specjalności *ARIMA* całość programu realizowana jest po angielsku. Studenci kierunku w ramach zajęć nadobowiązkowych mogą uczestniczyć w wykładach gości zagranicznych, seminariach naukowych, zajęciach w ramach krótkoterminowych wydarzeń dydaktycznych (International Week lub Intensive Programme), a także brać udział w wymianie międzynarodowej.

Kierunek przyporządkowany jest do wiodącej dyscypliny ekonomia i finanse, która należy do dziedziny nauk społecznych. Pozostałe dyscypliny, do których jest przyporządkowany, to nauki prawne, nauki o zarządzaniu i jakości (dziedzina nauk społecznych) oraz informatyka, matematyka (dziedzina nauk ścisłych i przyrodniczych). Zatem zgodnie z odpowiednimi przepisami, liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych powinna być nie mniejsza niż 5. Na studiach I stopnia liczba ta wynosi 6 ECTS, co wynika z realizacji przedmiotu *etyka gospodarcza* (3 ECTS) oraz *filozofia* (3 ECTS). Student jednak zamiast *filozofii* może wybrać *socjologię*, co powoduje wówczas spadek liczby punktów ECTS do jedynie 3. Należy zatem rekomendować korektę tego rozwiązania, tak by student w każdym przypadku realizował do najmniej 5 ECTS w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych. Na studiach II stopnia uzyskuje się 5 ECTS, poprzez realizację przedmiotu *etyka w finansach i rachunkowości* (2 ECTS) oraz jednego spośród: *filozofia nauki, historia gospodarcza, metodologia nauki* (3 ECTS). Natomiast specjalność *ARIMA* nie spełnia wymogu określonego w przepisach, bowiem realizuje się na niej tylko jedno zajęcia, które jedynie częściowo poruszają zagadnienia z dziedziny nauk humanistycznych: *legal framework & ethics* (3 ECTS). Rekomenduje się zatem zwiększyć liczbę ECTS uzyskiwanych na specjalności *ARIMA* w ramach przedmiotów humanistycznych do wymaganych 5 punktów.

Program studiów w standardowej postaci nie obejmuje zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, zajęcia na kierunku są prowadzone w sposób stacjonarny. Jednak na skutek pandemii, od marca 2020 r. Rektor Uczelni podjął decyzję o realizacji wszystkich przedmiotów z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość. Formy zaliczeń wykładów i ćwiczeń w semestrze letnim 2019/2020 zostały zmodyfikowane i dostosowane do wdrożonych narzędzi informatycznych - głównie Google Classroom, ale też Meet i Moodle. Tę formę kształcenia, w tym w zakresie konsultacji, utrzymywano w kolejnym roku akademickim (2020/2021), wykorzystując narzędzia Google Workspace. Dopuszczalne było także stosowanie innych rozwiązań, np. Moodle i Teams. Co należy podkreślić, Uczelnia na wniosek studenta, który nie miał możliwości technicznych uczestniczenia w zajęciach, mogła mu udostępnić stanowisko komputerowe. Z kolei od roku akademickiego 2021/2022 przywrócono kształcenie stacjonarne w zakresie ćwiczeń, laboratoriów, zajęć z *wychowania fizycznego* i wykładów na specjalnościach anglojęzycznych. Pozostałe formy zajęć nadal odbywają się w sposób zdalny.

Metody kształcenia wykorzystywane na kierunku są różnorodne, mają charakter specyficzny i zapewniają osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Do metod nauczania w ramach bezpośredniego kontaktu prowadzącego i studentów należą: wykład z wykorzystaniem technik multimedialnych, wykład z wykorzystaniem studiów przypadków, wykład z wykorzystaniem technik aktywizujących, wykład klasyczny, rozwiązywanie zadań i testów, rozwiązywanie studium przypadku, praca nad projektem/raportem, dyskusja, debata, prezentacja/wystąpienie, praca z dokumentem elektronicznym, praca z komputerem, metody aktywizujące wspomagające uzyskanie kompetencji miękkich, burza mózgów, gra symulacyjna, ćwiczenia z wykorzystaniem introspekcji, praca zespołowa, tutoring. Studenci w ramach pracy własnej stosują następujące metody: studiowanie literatury, analiza i interpretacja materiałów źródłowych, analiza notatek z wykładów i ćwiczeń, rozwiązywanie zadań i studiów przypadków, studiowanie przyczynowo-skutkowe z wykorzystaniem literatury, przygotowanie projektu, raportu, referatu (indywidualnego i grupowego), przygotowywania się do zajęć i dyskusji, praca z wykorzystaniem komputera, praca w terenie, zadania obliczeniowe, udział w zajęciach sportowych, przygotowanie planu i sprawozdania z praktyki.

Dobór metod kształcenia jest prawidłowy, zorientowany na studentów, przy uwzględnieniu najnowszych osiągnięć dydaktyki. Przyjęte metody obejmują właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne, wspomagając studentów w osiąganiu efektów uczenia się. Na skutek pandemii zaczęto wykorzystywać w szerokim zakresie i we właściwy sposób potencjał kształcenia z wykorzystaniem metod, technik i narzędzi kształcenia na odległość. Zgodnie z deklaracją Uczelni, prowadzone są prace, mające na celu określenie zasad wykorzystania metod i narzędzi nauczania zdalnego także po zakończeniu pandemii. Opierają się one o współpracę ze studentami w kierunku wypracowania kompromisu w tym zakresie. Rozważane jest przede wszystkim rozwiązanie hybrydowe, także przy uwzględnieniu oczekiwań osób ze szczególnymi potrzebami. Prace te trwają już od roku akademickiego 2019/2020.

Wiele metod ma również charakter aktywizujący do udziału w procesie nauczania, ukierunkowany na samodzielność, zachęcający do krytycznego myślenia i indywidualnego pogłębiania wiedzy. Należy podkreślić, że wytyczne dotyczące doboru metod kształcenia zostały wskazane w uchwale Senatu Uczelni „Polityka dydaktyczna Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach studiów pierwszego i drugiego stopnia”). Zgodnie z nimi, dobór metod powinien odpowiadać formie zajęć, zapewniać uzyskanie założonych efektów uczenia się oraz uwzględniać faktyczny nakład pracy studenta, wymagania osób ze szczególnymi potrzebami i zróżnicowanie kulturowe studentów. Zalecona została maksymalizacja udziału metod aktywizujących i motywujących do krytycznego myślenia.

Metody kształcenia stosowane w ramach seminarium dyplomowego i magisterskiego i innych przedmiotów, takie jak studiowanie literatury, analiza i interpretacja materiałów źródłowych, studiowanie przyczynowo-skutkowe, przygotowanie projektu, raportu, referatu, umożliwiają studentom przygotowanie się do prowadzenia działalności naukowej w zakresie ekonomii i finansów i udziału w tej działalności, a także pozwalają wypracować umiejętność właściwego doboru narzędzi, metod i technik, w szczególności informacyjno-komunikacyjnych o zaawansowanym charakterze.

Na studiach I stopnia przyjęte metody bez wątpliwości umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2. Natomiast pewną wątpliwość budzą metody kształcenia stosowane na studiach II stopnia do osiągnięcia efektu uczenia się FIR2_U04 „Potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, w tym terminologią charakterystyczną dla dyscypliny ekonomia i finanse, a także dyscyplin uzupełniających”. Brak jest bowiem zajęć prowadzonych w formie tradycyjnego lektoratu, a ten efekt uczenia się jest realizowany wyłącznie poprzez udział studenta w jednym przedmiocie swobodnego wyboru prowadzonym w języku obcym (jak deklaruje Uczelnia, liczba tych przedmiotów zostanie od kolejnego roku akademickiego zwiększona do dwóch). Co więcej, przedmioty te prowadzone są w formie piętnasto- lub dziewięciogodzinnych wykładów, niektórych połączonych z dyskusją na zajęciach, w większości zakończonych testem. Nawet przy założeniu, że absolwent studiów I stopnia potrafi komunikować się w języku obcym na poziomie B2, nie jest przekonujące, że udział w samym takim wykładzie spowoduje podniesienie jego kompetencji językowych na poziom B2+. Rekomenduje się, aby Uczelnia w miarę posiadanych zasobów, m. in. kadrowych, wprowadziła obowiązkowe lektoraty z języka obcego, trwające choćby przez 1 semestr. Wiązałoby się to z większym prawdopodobieństwem osiągnięcia wskazywanego efektu uczenia się przez studentów. Ewentualnym innym możliwym rozwiązaniem jest modyfikacja metod kształcenia oraz sposobów weryfikacji i oceny efektów uczenia się na wskazywanych zajęciach, tak by umożliwiły osiągnięcie efektów w zakresie znajomości języka obcego w takim samym stopniu, jak w przypadku lektoratu, np. poprzez wprowadzenie ćwiczeń, zwiększenie nacisku na metody aktywizacyjne czy przyrost liczby godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich. Należy jednak zaznaczyć, że analiza ocen uzyskiwanych przez studentów na tych przedmiotach wykazała, iż w przeważającej mierze są to oceny bardzo dobre i prawie wyłącznie pozytywne, a zatem przynajmniej w pewnym, podstawowym zakresie kształcenie kompetencji językowych jest prawidłowe.

Proces nauczania jest dostosowany do zróżnicowanych potrzeb indywidualnych studentów, w szczególności tych z niepełnosprawnością, w oparciu o zasady ogólnouczelniane. Na Uczelni funkcjonuje Centrum Wsparcia Osób ze Szczególnymi Potrzebami i działa Pełnomocnik Rektora ds. Osób ze Szczególnymi Potrzebami. Wsparcie udzielane jest na wniosek studenta, przede wszystkim osobom z niepełnosprawnością ruchową, niewidomym i niedowidzącym, niesłyszącym i słabosłyszącym, z zaburzeniami psychicznymi i z chorobami przewlekłymi i innymi trudnościami zdrowotnymi. Udzielane są następujące rodzaje wsparcia dostosowującego warunki kształcenia: dzielenie materiału zaliczeniowego na mniejsze partie, dostosowanie czcionki, zmiana formy weryfikacji efektów uczenia się, wydłużenie czasu zdawania, udostępnienie dodatkowych materiałów. Z kolei do form uzupełniających zaliczyć należy: korzystanie ze wsparcia tłumacza języka migowego lub asystenta, zakup specjalistycznych, trudnodostępnych pozycji książkowych, korzystanie ze szkoleń, warsztatów w zakresie aktywizacji zawodowej, doradztwa zawodowego oraz własnej działalności gospodarczej, z kursów językowych, z zajęć wyrównawczych z wychowania fizycznego, z dodatkowych lektoratów językowych, dodatkową pomoc materialną (stypendium specjalne). W 2019 r. działania te

podlegały weryfikacji przez zewnętrzną firmę. Spośród studentów kierunku, w 2021 r. zgłoszonych do Centrum było 35 osób, w tym 3 zostało objętych ewidencjonowanym wsparciem.

Uczelnia oferuje możliwość indywidualizacji ścieżek kształcenia na kilka sposobów: poprzez wybór specjalności, zawierającej zestaw przedmiotów, poprzez selekcję pojedynczych przedmiotów do wyboru, poprzez skorzystanie z indywidualnej organizacji studiów oraz (na studiach II stopnia) poprzez udział w programie mentorskim „Indywidualnych ścieżek edukacyjnych”. Zasady indywidualnej organizacji studiów określone są w Regulaminie studiów. Obejmuje ona zwolnienie z obowiązku udziału w całości lub części zajęć lub indywidualny rozkład sesji egzaminacyjnej. Z kolei program „Indywidualnych ścieżek edukacyjnych” ma na celu zintensyfikowany wielowymiarowy i zintegrowany rozwój studenta. Biorący w nim udział student podczas dwóch ostatnich semestrów realizuje indywidualny program (plan) studiów, przygotowywany w uzgodnieniu z mentorem, a zatwierdzany przez dziekana. Program ten jednak musi obejmować przedmioty kierunkowe i specjalnościowe. Dodatkowo, bierze udział w spotkaniach z mentorem, mających postać tutoriali. Ich indywidualne cele i programy są opracowywane zgodnie z oczekiwaniami studenta. W ich ramach realizowane są takie zadania, jak np. projekty, artykuły, opracowania czy eseje związane z naukowymi zainteresowaniami studenta. Funkcję mentora może pełnić nauczyciel posiadający certyfikat tutora akademickiego. Uczestnictwo w programie jest zastrzeżone dla osób o średniej powyżej 4,3 z pierwszego semestru studiów, a rekrutacja ma charakter konkursu, co sprawia, że brać w nim udział mogą zasadniczo tylko najzdolniejsi studenci. W roku akademickim 2021/22 w programie udział bierze 2 studentów kierunku.

Dokumentacja odnosząca się do prowadzenia praktyk zawodowych jest kompletna, dostępna na stronie internetowej Uczelni. Analiza dzienników praktyk studentów potwierdziła właściwe procedury stosowane na potrzeby odbywania praktyk. Wszystkie strony zaangażowane w praktyki (student, uczelnia, podmiot przyjmujący) współpracują, dobrze realizując swoje zadania i kompetencje. Uczelnia stworzyła zestawienie instytucji, z którymi ma podpisane wieloletnie porozumienia o współpracy w ramach realizacji studenckich praktyk zawodowych.

Treści programowe są określone dla praktyk, wymiar praktyk jest zgodny z wymaganiami. Została przyporządkowana właściwa liczba punktów ECTS. Umieszczenie praktyk w planie studiów, jak również dobór miejsc odbywania praktyk, zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Programy praktyk są skonstruowane właściwie. Umożliwiają nabycie przez studentów wiedzy, umiejętności i kompetencji, które pozwalają na swobodne poruszanie się po rynku pracy. Efekty uczenia się zawarte w karcie modułu, dedykowane praktykom, są odpowiednio dopasowane i korespondują z efektami założonymi dla pozostałych zajęć. Potwierdzają to wpisy w dziennikach praktyk, sprawozdaniach z praktyk oraz kartach weryfikacji efektów uczenia się. Metody weryfikacji efektów uczenia się dla praktyk są właściwe - nadzór opiekuna i karta praktyk. Ocena osiągniętych przez studenta efektów dokonywana jest gruntownie przez zakładowego opiekuna praktyk w skali ocen od 2 – 5 oraz w formie opisowej. Zaliczenie praktyk przez uczelnianego opiekuna następuje w sposób kompleksowy: m.in. na podstawie rozmowy ze studentem, a także dokumentacji w postaci: analizy dziennika praktyk, sprawozdania napisanego przez zakładowego opiekuna praktyk, oceny karty weryfikacji zakładanych efektów uczenia się, samooceny studenta. Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekunów praktyk oraz ich liczba umożliwiają prawidłową realizację praktyk. Posiadają oni wieloletnie doświadczenie w prowadzeniu praktyk, uzupełnione udziałem w programach i projektach związanych z zawodowym rynkiem pracy, są wśród nich doradcy zawodowi.

Z analizy dokumentów udostępnionych zespołowi oceniającemu odnoszących się do praktyk już odbytych wynika, że metody weryfikacji osiągniętych efektów dokonywane przez przedsiębiorców są właściwe i rzetelnie weryfikują przebieg praktyk.

Efekty uczenia przypisane dla praktyk zawodowych mają odzwierciedlenie w innych zajęciach stosownie do profilu kierunku. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, a także sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań są trafnie dobrane i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. Dotyczy również metody weryfikacji i oceny z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, ponieważ praktyki są realizowane w części także tymi metodami i technikami. Dobór miejsc odpowiada potrzebom procesu uczenia się.

Nad przebiegiem praktyk z ramienia kierunku czuwają opiekunowie praktyk, zgodnie z formalnie przyjętymi zasadami zawartymi w Regulaminie praktyk. Regulamin precyzyjnie określa zadania praktykanta i opiekuna praktyk. Proces przeprowadzania praktyk przedstawiony jest chronologicznie, dokumentacja zawiera wszystkie niezbędne skierowania, oświadczenia, umowy, porozumienia, sprawozdania, kwestionariusze ankiety dla pracodawców. Przed rozpoczęciem praktyk uczelniany opiekun praktyk odbywa spotkanie ze studentami przedstawiając im zasady ich odbywania. Uczelniani opiekunowie praktyk realizowanych w programie kierunku są nauczycielami akademickimi. Infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z potrzebami procesu nauczania, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk.

Praktyki realizowane są w przedsiębiorstwach współpracujących z Uczelnią czy organach administracji publicznej - np. Miasto Katowice, Mostostal Zabrze, Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia, Śląski Oddział Krajowej Izby Doradców Podatkowych, PwC Advisory. Program praktyk, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia uczelni oraz opiekunowie praktyk, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągnięte na praktykach podlegają systematycznej ocenie, dokonywanej z udziałem studentów (wypełniają ankietę), której wyniki są wykorzystywane w ustawicznym doskonaleniu programu praktyk i ich realizacji.

Studenci udający się na praktyki mogą miejsce ich odbywania wybrać spośród szerokiej listy podmiotów o różnicowanym charakterze, z którymi Uczelnia posiada podpisane stosowne porozumienia krótko i długoterminowe. Istnieje również możliwość odbycia praktyki w miejscu zaproponowanym przez studenta. Wymaga to jednak analizy miejsca przez uczelnianego opiekuna praktyk, zapoznaniu się przedsiębiorcy, do którego kierowany będzie student, z programem i regulaminem praktyk, jak również w szczególności z podpisaniem oświadczenia przez zakładowego opiekuna praktyk dotyczącego możliwości osiągnięcia przez studenta wszystkich zakładanych efektów uczenia się.

Regulamin, program, dziennik praktyk oraz pozostała dokumentacja związana z ich realizacją stworzona jest przejrzysta. Uczelnia zapewnia miejsca praktyk dla studentów, a w przypadku samodzielnego wskazania przez studenta miejsca odbywania praktyki, osoba sprawująca nadzór nad praktykami zatwierdza to miejsce w oparciu o z góry określone i formalnie przyjęte kryteria jakościowe.

Organizacja procesu nauczania zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, jest prawidłowa. Zajęcia są rozplanowane w sposób umożliwiający efektywne wykorzystanie czasu przeznaczony na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Ogólne zasady organizacji procesu nauczania zawiera Regulamin studiów, stanowiący, że ramową organizację roku akademickiego, w tym terminy rozpoczęcia i zakończenia zajęć, określa rektor w drodze zarządzenia wydanego nie później niż

do końca kwietnia roku, w którym rozpoczyna się rok akademicki. W miesiącach letnich przewidziana jest nie krótsza niż 8 tygodni przerwa w zajęciach. Szczegółową organizację roku akademickiego określa z kolei dziekan po zasięgnięciu opinii samorządu studenckiego. Końcową ocenę z przedmiotu uzyskuje się w terminach przewidzianych harmonogramem sesji egzaminacyjnej, ustalonym przez dziekana i publikowanym na stronie Uczelni. Terminy zaliczenia ćwiczeń są podawane do wiadomości studentów co najmniej 7 dni wcześniej, a egzaminów - co najmniej 14 dni wcześniej.

Rok akademicki jest podzielony na dwa semestry, obejmujące okres zajęć, przerwy wakacyjne, sesję egzaminacyjną (w semestrze zimowym z podziałem na studia stacjonarne i niestacjonarne) i sesję poprawkową. W przypadku semestru zimowego, sesja poprawkowa zaplanowana jest już w okresie zajęć semestru letniego. Sesje trwają od 11 dni do ponad miesiąca, co jest okresem w zupełności wystarczającym dla przeprowadzenia egzaminów. Są one rozłożone w sposób równomierny, a w roku akademickim nie może być ich więcej niż 8, co nakazane jest w uchwale Senatu („Polityka dydaktyczna Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach studiów pierwszego i drugiego stopnia”).

Zajęcia na studiach stacjonarnych odbywają się od poniedziałku do piątku, w większości w godzinach 8.00-15.00. Niektóre zajęcia, w tym dodatkowe (ponadprogramowe) odbywają się wieczorami. Przerwy są prawidłowo zaplanowane. Zajęcia najczęściej realizowane są po 2 godziny. Zajęcia na studiach niestacjonarnych odbywają się w trakcie sobotnio-niedzielných zjazdów, nierównomiernie rozłożonych w semestrze, w godzinach 8.00-18.50. Są zazwyczaj blokowane po 3 godziny, z odpowiedniej długości przerwami, pozwalającymi zachować higienę procesu uczenia się. Bieżący rozkład zajęć udostępniany jest studentom na stronie Uczelni.

Wskazany w dokumentach określających organizację procesu nauczania czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację ich wszystkich oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach, choć w sposób nie do końca uregulowany w przepisach wewnętrznych. Końcowe oceny z przedmiotów są ogłaszane drogą elektroniczną w terminie do 10 dni od daty egzaminu lub zaliczenia. W okresie dwóch tygodni od ogłoszenia ocen osoba przeprowadzająca egzamin lub zaliczenie ma obowiązek udostępnić do wglądu ocenioną pracę. W regulacjach uczelnianych brak jest uregulowań dotyczących terminu dostarczania studentom informacji o uzyskanej ocenie wykonywanych w trakcie semestru prac kontrolnych, projektów itp. oraz informacji, objaśnień i uzasadnienia dotyczących uzyskanych ocen. Jednak wobec stosowanych w praktyce w tym zakresie rozwiązań niebudzących zastrzeżeń ze strony studentów, jest to akceptowalne.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium wykazała, że kierunek wypełnia ustalone standardy w przeważającej mierze w sposób całkowity. Poza w istocie drobnymi zastrzeżeniami, realizacja programu studiów jest prawidłowa. Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, jak również z zakresem działalności naukowej uczelni w tych dyscyplinach. Są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się. Plan studiów jest prawidłowo zaprojektowany, czas trwania studiów, nakład pracy

studenta są poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie efektów uczenia się. Również prawidłowo określona jest liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów. Sekwencja zajęć, dobór form zajęć oraz proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Studenci mają możliwość wyboru zajęć w odpowiednim zakresie. Program studiów obejmuje zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową oraz zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości co najmniej jednego języka obcego. Stosowane metody kształcenia są prawidłowe, różnorodne, specyficzne, zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się, a w ich doborze są uwzględniane najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej. Używane metody kształcenia stymulują studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się, umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego na odpowiednim poziomie oraz dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb studentów, jak również realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia. Praktyki zawodowe są poprawnie zaprojektowane i wdrożone. Rozplanowanie zajęć nie budzi zastrzeżeń.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Zasady rekrutacji na studia, jej warunki, kryteria i procedury, są określone w uchwałach Senatu Uczelni. Proces rekrutacji na rok akademicki 2021/2022 regulowały cztery takie Uchwały:

- z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie zasad przyjmowania na I rok studiów laureatów i finalistów olimpiad w latach od 2019/2020 do 2023/2024,
- z dnia 27 lutego 2020 r. w sprawie warunków, trybu i terminów rekrutacji na I rok stacjonarnych i niestacjonarnych studiów pierwszego stopnia w roku akademickim 2021/2022 (z późn. zm.),
- z dnia 27 lutego 2020 r. w sprawie warunków, trybu i terminów rekrutacji na I rok stacjonarnych i niestacjonarnych studiów drugiego stopnia w roku akademickim 2021/2022 (z późn. zm.),
- z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie liczby miejsc na pierwszym roku studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia prowadzonych w Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach w roku akademickim 2021/2022.

O przyjęcie na studia I stopnia mogą się ubiegać kandydaci posiadający świadectwo dojrzałości lub inny dokument uznany w Rzeczypospolitej Polskiej za uprawniający do ubiegania się o takie przyjęcie. Na studia II stopnia mogą zostać przyjęte osoby posiadające dyplom ukończenia studiów z tytułem zawodowym licencjata, inżyniera, magistra lub równorzędnym, nadanym przez uczelnie publiczne i niepubliczne. Należy podkreślić, że Uczelnia nie stawia wymogów względem kierunku ukończonego na I stopniu studiów. Wyjątkiem jest tu jedynie specjalność *rachunkowość* – ścieżka ACCA, na którą

przyjmowani są tylko kandydaci po kierunku finanse i rachunkowość (lub pokrewnym). Na studia II stopniu, oprócz osób, które na studiach I stopnia ukończyły ten sam kierunek lub pokrewny, studiuja absolwenci nie tylko studiów ekonomicznych (np. międzynarodowych stosunków gospodarczych, analityki gospodarczej, ekonomii, logistyki, gospodarki i zarządzania publicznego, gospodarki przestrzennej), ale i bardzo luźno związanych z profilem finansów i rachunkowości. Są to w szczególności takie kierunki, jak np. architektura, dietetyka, doradztwo filozoficzne i coaching, dziennikarstwo i komunikacja społeczna, energetyka, geografia, judaistyka, kosmetologia, leśnictwo, lotnictwo i kosmonautyka, mechanika i budowa maszyn, mediacja językowa, pedagogika, pielęgniarstwo, ratownictwo medyczne, studia skandynawsko-bałtyckie, technologia chemiczna, technologia żywności i żywienie człowieka, teleinformatyka czy turystyka i rekreacja.

Profil kandydata na studia określony został dodatkowo w dokumencie pt. „Polityka dydaktyczna Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach studiów pierwszego i drugiego stopnia”, uchwalonym przez Senat Uczelni we wrześniu 2021 r. Takie rozwiązanie zasługuje na uznanie, precyzyjnie bowiem określa wymagania dotyczące wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oczekiwane od kandydata na studia. Weryfikacji efektów uczenia się oczekiwanych od kandydata na studia I stopnia oraz ich przyjęcia dokonuje się na podstawie wyników egzaminu maturalnego (lub egzaminu dojrzałości) w ramach limitów miejsc ustalonych dla kierunku, natomiast na studia II stopnia – na podstawie wyników pisemnego egzaminu sprawdzającego predyspozycje niezbędne do realizacji studiów II stopnia lub rozmowy kwalifikacyjnej i udokumentowania znajomości języka angielskiego na poziomie B2 (specjalność *ARIMA*), lub konkursu dyplomów (studia niestacjonarne). Proces rekrutacji wspomagany jest przez system Internetowej Rekrutacji Kandydatów.

Podstawą kwalifikacji na studia I stopnia jest suma punktów rekrutacyjnych z części pisemnej egzaminu maturalnego z dwóch przedmiotów zdanych na poziomie podstawowym lub na poziomie rozszerzonym (z wynikiem co najmniej 30%). Przedmioty wskazuje kandydat, zgodnie z zasadą, że pierwszym z nich może być matematyka, geografia, historia, informatyka, fizyka lub wiedza o społeczeństwie, a drugim – dowolny język obcy. Liczba punktów procentowych z egzaminu maturalnego z przedmiotu zdawanego na poziomie podstawowym jest mnożona przez współczynnik 0,7, a z przedmiotu zdawanego na poziomie rozszerzonym jest równa liczbie uzyskiwanych punktów rekrutacyjnych. Na studia przyjęty może zostać kandydat, który uzyskał co najmniej minimalną liczbę punktów ustaloną przez Uczelnianą Komisję Rekrutacyjną. Laureaci i finaliści wszystkich olimpiad stopnia centralnego przyjmowani są w ramach limitu miejsc. Jeśli limit nie zostanie wypełniony, może zostać przeprowadzony drugi nabór. W przypadku studiów niestacjonarnych, Komisja może zdecydować o rezygnacji z postępowania kwalifikacyjnego, a Rektor – wyrazić zgodę na złożenie podania o przyjęcie na studia po upływie właściwego terminu.

Podstawą kwalifikacji na studia stacjonarne II stopnia są wyniki pisemnego egzaminu, którego zakres udostępniany jest kandydatom co najmniej trzy miesiące wcześniej. Uczelniana Komisja Rekrutacyjna ustala minimalną liczbę punktów, która pozwala na przyjęcie kandydata, ale również może podjąć decyzję o odstąpieniu od przeprowadzania egzaminu, w szczególności w sytuacji niewypełnienia limitu miejsc. W takim przypadku przeprowadza się konkurs dyplomów ukończenia studiów I stopnia, co jest z kolei standardowym rozwiązaniem dla studiów niestacjonarnych. Gwarantuje to w stopniu minimalnym, że wszystkie osoby przyjęte na studia II stopnia na kierunku finanse i rachunkowość będą posiadać wiedzę i umiejętności niezbędne do osiągnięcia założonych efektów uczenia się.

Kandydaci cudzoziemcy traktowani są w procesie kwalifikacji na studia w ten sam sposób, co obywatele polscy. Zarządzenie Rektora określa wymagane od nich dokumenty, a także zasadę, że powinni

poświadczyć znajomość języka, w którym prowadzone są studia, na poziomie co najmniej B2 (chyba, że jest to ich język ojczysty). Sposób przeliczania wyników uczenia się uzyskanych w innych krajach na punkty rekrutacyjne określony jest również przez Rektora. Kandydaci ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami, także podlegają takim samym zasadom kwalifikacji. Mogą jednak w procesie rekrutacji korzystać z pomocy udzielanej przez Centrum Wsparcia Osób ze Szczególnymi Potrzebami.

Co charakterystyczne, w ostatnich pięciu latach progi punktowe określone dla kandydatów na stacjonarne studia I stopnia na kierunku mają tendencję rosnącą i zwiększyły się w tym okresie o ponad 13%. Z kolei w roku akademickim 2021/2022 próg ten był drugim najwyższym na Uczelni.

Należy zatem uznać, że warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne, określone dla kierunku są przejrzyste, nie zawierają zawiłości lub niedoregulowań, są prawidłowo selektywne i pozwalają na dobór kandydatów, którzy posiadają odpowiednią wstępną wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się – zarówno na studiach I jak i II stopnia. Jednocześnie są bezstronne, a także zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku, nie dyskryminując ich ze względu na żadną cechę.

Warunki rekrutacji do roku akademickiego 2021/22 nie uwzględniają informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, o wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz o wsparciu uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu. Niemniej jednak, zgodnie z właściwym zarządzeniem Rektora, student, który z przyczyn technicznych nie ma możliwości uczestniczenia w zajęciach w formie kształcenia na odległość, może złożyć w dziekanacie wnioski o udostępnienie stanowiska komputerowego w Centrum Nowoczesnych Technologii Informatycznych na Uczelni. Wskazane jest również, że do zajęć prowadzonych w trybie zdalnym wykorzystywana jest platforma e-learningowa Google Workspace. Prowadzący mogą również używać innych platform, takich jak Moodle lub Microsoft Teams. Uczelnia udostępnia na swojej stronie internetowej szereg instrukcji, dotyczących np. korzystania z baz bibliotecznych, usługi eduroam, Google Apps dla Szkół i Uczelni, Google Classroom, oprogramowania dydaktycznego, platformy Moodle, kont pocztowych, TeamViewer czy serwisu Wirtualna Uczelnia. Ten ostatni serwis to moduł, w którym można śledzić na bieżąco informacje dotyczące przebiegu studiów, płatności itp., a także za jego pośrednictwem dokonywać wyboru przedmiotów czy promotorów. Uczelnia organizuje również spotkania adaptacyjne dla osób przyjętych na studia stacjonarne I stopnia, podczas których przeprowadzane jest szkolenie z użytkowania platformy Google Classroom. Materiały ze szkolenia są ogólnodostępne na stronie Uczelni. Określenie oczekiwanych kompetencji cyfrowych kandydatów zawiera „Polityka dydaktyczna Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach studiów pierwszego i drugiego stopnia”. Nie ma jednak w niej wzmianki o wymaganiach sprzętowych. Jak deklaruje Uczelnia, z uwagi na uchwalenie dokumentu we wrześniu 2021 r., szczegółowe regulacje w tym zakresie są obecnie w trakcie opracowywania. Rekomenduje się zatem ująć w zasadach rekrutacji informację o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, o wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem zdalnym oraz o wsparciu Uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu.

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów przyjęte w Uczelni zapewniają w pełni możliwość identyfikacji takich efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom określonym w programie studiów. Zasady potwierdzania efektów uczenia się określone są w regulaminie, przyjętym uchwałą Senatu Uczelni. Są zgodne z właściwymi przepisami i zakładają możliwość zaliczenia nie więcej niż 50% punktów ECTS

przypisanych do zajęć objętych programem studiów, maksymalnie 20% ogólnej liczby studentów przyjmowanych na kierunek, poziom i profil kształcenia. Efekty uczenia się dotyczą wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uzyskanych w procesie nauczania poza systemem studiów - zorganizowanego lub niezorganizowanego instytucjonalnie. Dla każdego kandydata ubiegającego się o potwierdzenie efektów uczenia się, dziekan powołuje komisję, składającą się z kuratora kierunku i dwóch nauczycieli prowadzących na nim zajęcia. Na podstawie przedłożonych dokumentów, Uczelnia może zaliczyć kandydatowi część programu studiów, tj. przedmiotów odpowiadających potwierdzonym efektom. Niemniej jednak, dotychczas na kierunku żadna osoba nie wystąpiła o takie potwierdzenie.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej, umożliwiają identyfikację tych efektów oraz ocenę ich adekwatności względem efektów określonych w programie studiów. Zasady w tym zakresie sprecyzowane zostały w Regulaminie studiów. Efekty uczenia się uznaje dziekan na wniosek studenta, w oparciu o dokumentację przebiegu studiów, mając możliwość zasięgnięcia opinii prowadzącego przedmiot. W przepisach jest wyraźnie podkreślone, że podstawą oceny z przedmiotu zaliczanego na studiach II stopnia nie może być ocena uzyskana na studiach I stopnia. Dziekan również podejmuje decyzję w sprawie oceny i liczby punktów ECTS. Co do zasady, studentowi przenoszącemu zajęcia, uznaje się taką liczbę punktów ECTS, jaka jest przypisana efektom uczenia się w innej uczelni. Gdy jednak dziekan uzna zbieżność efektów uczenia się z efektami określonymi dla przedmiotów występujących w programie studiów, zajęcia uznaje się w miejsce punktów ECTS przypisanym tym przedmiotom. Jeśli chodzi o studentów odbywających część kształcenia w ramach wymiany międzynarodowej, uznawanie osiągniętych na uczelni zagranicznej efektów uczenia się na poczet przedmiotów kierunkowych i specjalnościowych dokonywane jest na zasadach ogólnych, za zgodą prowadzącego te zajęcia w Uczelni. W przypadku uznawania innych efektów – jako przedmiotów swobodnego wyboru – decyzję podejmuje prodekan samodzielnie. Należy zauważyć, że w Uczelni funkcjonują zasady przygotowywania dokumentu Learning Agreement oraz uznawania efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w uczelni partnerskiej, przyjęte przez kolegium dziekańskie w porozumieniu z Prorektorem ds. Edukacji i Współpracy Międzynarodowej, dostępne na stronie internetowej. Uczelnia jednak nie przedstawiła dokumentu, który je wprowadza. Rekomenduje się zatem wprowadzić „Zasady przygotowywania dokumentu Learning Agreement oraz uznawania efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w uczelni partnerskiej” aktem prawnym właściwej rangi (np. zarządzeniem Rektora).

Zasady i procedury dyplomowania zostały uregulowane w Uczelni przez przepisy Regulaminu studiów oraz właściwego zarządzenia Rektora, a także w uchwale Senatu „Polityka dydaktyczna Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach studiów pierwszego i drugiego stopnia”. Zgodnie z ich treścią, promotorem lub recenzentem pracy dyplomowej może być nauczyciel akademicki co najmniej ze stopniem naukowym doktora. Promotora pracy dyplomowej wyznacza lub zmienia dziekan na wniosek studenta. W praktyce, lista promotorów tworzona jest w oparciu o wskazania dokonane przez kierowników katedr – co jest prawidłowym rozwiązaniem, z uwagi na znajomość dorobku pracowników, jaką posiada ich bezpośredni przełożony. Kierownicy katedr przekazują dziekanowi wykaz promotorów wraz z ich obszarem naukowym. Studenci dokonują następnie wyboru promotora z listy, zapoznając się z ich specjalnościami badawczymi i przykładową tematyką prac.

W Uczelni – poza zapisami o charakterze dyrektyw – nie funkcjonuje formalna procedura zatwierdzania tematów prac dyplomowych, która dawałaby gwarancję, że będą one skorelowane z efektami uczenia dla kierunku czy ze specjalnością naukową promotora. Takie zatwierdzanie prac, np. przez komisję lub choćby przez dziekana, mogłoby wpłynąć pozytywnie na jakość kształcenia. Niemniej jednak, należy

odnotować, że poddana analizie tematyka prac dyplomowych jest prawidłowa, a w związku z tym, taka procedura może nie być w przypadku kierunku potrzebna.

Praca dyplomowa jest składana w dziekanacie w sztywnych terminach określonych w regulaminie, choć na wniosek studenta termin ten może zostać przywrócony. Pracę przygotowuje się w języku, w którym prowadzone są studia. Jej oceny dokonuje promotor oraz wyznaczony przez dziekana recenzent. Dziekan wyznacza kolejnego recenzenta w razie wystawienia przez pierwszego z nich oceny negatywnej. Praca jest sprawdzana przed egzaminem dyplomowym z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego. W Uczelni określono również wymagania stawiane w stosunku do prac dyplomowych. Nawiązują one do efektów uczenia się, jakie powinien osiągnąć absolwent danego kierunku, określają charakter pracy, zakres tematyki oraz nabycie jakich umiejętności powinna potwierdzać. Obejmują również wymagania formalne (redakcyjne, edycyjne) względem prac.

Należy zaznaczyć, że dobór recenzenta pracy nie podlega dodatkowym regulacjom, które mogłyby go nadmiernie usztywnić. Brak jest sformalizowanej listy recenzentów, nakazów związanych z relacją recenzenta z promotorem (np. praca w różnych katedrach) lub jego stopniem naukowym (np. gdy promotor nie jest pracownikiem samodzielnym) czy limitów recenzowanych prac (ogółem bądź u jednego promotora). Jest to rozwiązanie prawidłowe, sprawiające, że dobór recenzentów prac dyplomowych przez dziekana jest odpowiednio elastyczny. Jedyne zastrzeżenie w tym obszarze budzi deklarowane przez Uczelnię proponowanie recenzenta, co do zasady, przez promotora. Z uwagi na mogący wystąpić w tym zakresie konflikt interesów, nauczyciel dokonujący oceny pracy przygotowanej pod opieką danego promotora nie powinien być wskazywany przez niego. Jakość i obiektywizm tej oceny są wyższe w sytuacji, gdy dokonuje jej osoba wskazana przez dziekana w sposób niezależny od sugestii promotora. Rekomenduje się w związku z tym wyeliminować z procedury wyznaczania recenzenta pracy dyplomowej udział promotora.

Egzamin dyplomowy odbywa się w terminie trzech miesięcy od daty zaliczenia semestru oraz złożenia pracy i wymaganych dokumentów w dziekanacie. Należy zaznaczyć, że termin trzech miesięcy jest zbyt odległy i niezgodny z zasadą, że egzaminy standardowo powinny się odbywać niezwłocznie po zakończeniu procesu nauczania. Rekomenduje się zatem skrócenie tego okresu. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest zaliczenie wszystkich przedmiotów, uzyskanie odpowiedniej liczby ECTS, uznanie pracy dyplomowej za samodzielną poprzez badanie w procedurze antyplagiatowej oraz pozytywna jej ocena przez promotora i recenzenta, a także uregulowanie zobowiązań studenta wobec Uczelni. Procedura antyplagiatowa jest opisana w Regulaminie studiów dość zdawkowo. W przypadku stwierdzenia, że praca dyplomowa nie została napisana samodzielnie, w zależności od stopnia i rodzaju stwierdzonej niesamodzielności dziekan może zobowiązać studenta do poprawienia pracy, nakazać mu powtórzenie semestru lub skierować sprawę do postępowania dyscyplinarnego. Pewne jej rozszerzenie zawiera właściwe zarządzenie Rektora, zgodnie z którym promotor ma obowiązek powiadomić dziekana o przekroczeniu odpowiedniego wskaźnika, a dziekan – rektor o stwierdzeniu nieoryginalności pracy i naruszeniu przepisów. Nie jest jednak nadal jasne, na jakiej podstawie dziekan (który może nie być specjalistą w danej tematyce) stwierdza nieoryginalność pracy czy określa stopień i rodzaj niesamodzielności. Co więcej, należy wskazać, że samo przekroczenie wskaźnika nie może jednoznacznie wskazywać na brak oryginalności. Rekomenduje się w związku z tym doprecyzowanie procedury antyplagiatowej.

Egzamin dyplomowy odbywa się w formie ustnej (lub wyjątkowo innej) w terminie wyznaczonym przez dziekana, przed komisją składającą się z przewodniczącego (dziekana, prodziekana lub nauczyciela ze stopniem doktora habilitowanego), promotora i recenzenta. Student otrzymuje trzy pytania, dotyczące

pracy dyplomowej. Na wniosek studenta w egzaminie może wziąć udział przedstawiciel samorządu studenckiego. Również na wniosek studenta lub promotora egzamin może mieć charakter otwarty. W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej z egzaminu dyplomowego lub nieobecności na egzaminie dyplomowym, dziekan wyznacza drugi termin. Sposób ustalania końcowej oceny studiów, zawarty w Regulaminie studiów, nie budzi zastrzeżeń. Funkcjonujące na Uczelni przepisy również określają procedurę przeprowadzania egzaminu dyplomowego w formie zdalnej, wykorzystywaną od semestru letniego roku akademickiego 2019/2020. Odbywa się on wówczas za pośrednictwem usługi Google Meet.

Zasady i procedury dyplomowania są w przeważającej mierze trafne, charakteryzują się specyfiką i zapewniają możliwość prawidłowego potwierdzenia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Zgodnie z przyjętymi ogólnymi zasadami, studenci traktowani są równo w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się. W sylabusach przedmiotów dla każdego efektu uczenia się wskazane są metody weryfikacji jego osiągnięcia, co zapewnia bezstronność, rzetelność i przejrzystość tego procesu oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Metody weryfikacji efektów uczenia się i kryteria oceniania przedstawiane są studentom na pierwszych zajęciach, udostępniane na stronie internetowej Uczelni, a od roku akademickiego 2021/22 na platformie Google Classroom. Rozwiązania w zakresie adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do szczególnych potrzeb studentów, w tym studentów z niepełnosprawnością, są prawidłowe i odpowiednio zróżnicowane. Przewidziany jest podział materiału zaliczeniowego na części, zwiększenie czcionki (w przypadku formularzy zaliczeniowych i egzaminacyjnych przygotowywanych przez prowadzących), dostosowanie form weryfikacji efektów uczenia się (zamiana formy z pisemnej na ustną i odwrotnie), zwiększenie czasu na wykonanie zadań zaliczeniowych i egzaminacyjnych, udostępnianie dodatkowych potrzebnych materiałów dydaktycznych. Do zadań Pełnomocnika Rektora ds. Osób ze Szczególnymi Potrzebami należy również m. in. pomoc w zapewnieniu osobom z niepełnosprawnością odpowiednich warunków podczas zdawania egzaminów wstępnych, semestralnych i końcowych.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie nauczania zawarte są w Regulaminie studiów. Wytyczne dotyczące doboru metod weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się są również wskazane w uchwale Senatu Uczelni „Polityka dydaktyczna Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach studiów pierwszego i drugiego stopnia”. Zgodnie z nimi, dobór metod powinien być zróżnicowany, odpowiedni względem formy zajęć, zapewniać uzyskanie przez studenta efektów uczenia się oraz uwzględniać faktyczny nakład pracy studenta. Nakazano również przestrzeganie zasady, że w przypadku danego przedmiotu prowadzonego na danym kierunku i stopniu studiów stosuje się te same metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla wszystkich studentów. Metody oceniania w pierwszym terminie egzaminu mają być identyczne, jak w drugim terminie i w trybie poprawkowym, a w procesie weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się mają być uwzględniane szczególne potrzeby studentów oraz ich zróżnicowanie kulturowe. Dodatkowo, Rektor wydał pismo okólne dotyczące m. in. zasad postępowania przy ustalaniu oceny końcowej.

Podstawowym okresem zaliczeniowym w Uczelni jest semestr. W przypadkach uzasadnionych programem studiów lub praktyk zagranicznych dziekan może wyznaczyć inny okres rozliczeniowy. Zaliczenie semestru wymaga uzyskania 30 punktów ECTS (o ile w programie studiów nie określono inaczej), a ewentualna nadwyżka zostaje zaliczona na poczet następnego semestru. Jeżeli studentowi brakuje nie więcej niż 12 punktów ECTS, może zaliczyć brakujące przedmioty w trybie poprawkowym

począwszy od następnej sesji egzaminacyjnej. O sposobie realizacji trybu poprawkowego decyduje dziekan w porozumieniu z prowadzącym przedmiot. Jeżeli studentowi w danym semestrze brakuje więcej niż 12 punktów ECTS, dziekan podejmuje decyzję o skreśleniu lub na wniosek studenta kieruje go na powtarzanie semestru.

Przedmiot kończy się egzaminem lub zaliczeniem. W przypadku przedmiotów, w ramach których są prowadzone ćwiczenia lub laboratoria, egzaminator uwzględnia w ocenie końcowej (w co najmniej 30 procentach) efekty uczenia się osiągnięte na ćwiczeniach i laboratoriach. Do protokołów zaliczeniowych z ćwiczeń lub laboratoriów są wówczas wpisywane informacje o uzyskaniu zaliczenia lub jego braku, a szczegółowe wyniki weryfikacji efektów uczenia się na tych formach zajęć prowadzący przekazują egzaminatorowi. Sposób ustalenia oceny końcowej z przedmiotu jest określony w sylabusie (karcie opisu przedmiotu). Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest zaliczenie ćwiczeń i laboratoriów (jeśli są prowadzone).

Prowadzący przedmiot może ustalić termin zerowy egzaminu na warunkach określonych w sylabusie. Stosowana przy zaliczeniach skala ocen określona jest w Regulaminie studiów. Zaliczenie przedmiotu następuje na podstawie egzaminu bądź spełnienia wymagań dla uzyskania zaliczenia zgodnie z sylabusem. Po uzyskaniu pozytywnej oceny końcowej z przedmiotu, naliczane są punkty ECTS. Oceny z przedmiotów są wprowadzane do elektronicznego protokołu i ogłaszane na platformie Wirtualnej Uczelni w terminie do 10 dni od daty przeprowadzenia egzaminu lub zaliczenia. Jeśli prowadzący nie wprowadzi oceny w terminie, student jest zobowiązany do niezwłocznego zgłoszenia tego faktu dziekanowi. W okresie dwóch tygodni od ogłoszenia ocen prowadzący ma obowiązek udostępnić studentowi do wglądu ocenioną pracę, jeżeli była ona podstawą do zaliczenia przedmiotu.

W terminie 10 dni od daty ogłoszenia wyniku egzaminu lub zaliczenia student może złożyć do dziekana umotywowany wniosek o przeprowadzenie egzaminu lub zaliczenia komisyjnego. Wniosek musi zawierać uzasadnienie. Dziekan może zarządzić komisijną ocenę pracy lub przeprowadzenie egzaminu lub zaliczenia komisyjnego, określając jego formę. Egzamin lub zaliczenie komisyjne odbywa się przed komisją złożoną z przewodniczącego (dziekana lub prodziekana), egzaminatora, który przeprowadzał poprzedni egzamin, oraz drugiego specjalisty z zakresu przedmiotu objętego egzaminem lub zaliczeniem (względnie z specjalizacji pokrewnej). Na wniosek studenta w egzaminie lub zaliczeniu komisyjnym w charakterze obserwatorów mogą uczestniczyć: promotor, opiekun roku i przedstawiciel samorządu studenckiego.

Wskazane zasady prawidłowo i przejrzysto określają sposób przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie, a także procedurę postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się, w przypadku której podstawowym narzędziem jest egzamin lub zaliczenie komisyjne. Na Uczelni określono również sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem – w jej statucie, w regulaminie studiów, a także w Kodeksie etycznym Uczelnia oraz w Kodeksie etyki studenta.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się stosowane w trybie zdalnym gwarantują identyfikację studenta i bezpieczeństwo jego danych. Student zakłada konto w Google Workspace (dawniej G Suite dla Szkół i Uczelni) poprzez adres e-mail wygenerowany w systemie e-Uczelnia, a za bezpieczeństwo danych odpowiada Google, które można uznać za platformę odpowiednio wiarygodną. Istnieją w tym zakresie również możliwości dodatkowych zabezpieczeń konta: weryfikacja dwuetapowa oraz weryfikacja w oparciu o numer telefonu i dodatkowy adres e-mail. Uczelniana

Platforma e-Learningowa również wykorzystuje uwierzytelnianie w oparciu o konto w Google Workspace.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w tym procesie zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów. Do stosowanych najczęściej na kierunku metod przeprowadzania egzaminów i zaliczenia wykładów należą prace pisemne (bez możliwości korzystania z podręczników), stanowiące odpowiedzi na pytania otwarte, testy wyboru jednokrotnego i wielokrotnego oraz odpowiedzi ustne. Z kolei w przypadku zaliczeń ćwiczeń są to: kolokwia pisemne lub elektroniczne (pytania otwarte, testowe, zadania do rozwiązania), eseje, analizy przypadków, projekty, prezentacje, udział w dyskusji oraz aktywność na zajęciach. W każdym sylabusie określono również, który efekt uczenia jest weryfikowany przy zastosowaniu której z metod. Takie rozwiązanie dodatkowo wzmacnia skuteczność procesu weryfikacji. Przy wykorzystaniu testu wyboru jako metody weryfikacji efektów uczenia się, twórcy sylabusów nie zawsze uwzględniają jednak jego ograniczone zastosowanie do oceny stopnia zrozumienia przez studenta przekazywanych treści czy ewaluacji nabytych umiejętności i kompetencji społecznych, zwłaszcza, jeśli pytania nie mają charakteru problemowego. Rekomenduje się zatem nie stosować testów wyboru - zwłaszcza w przypadku, gdy pytania nie mają charakteru problemowego - jako jedynej metody weryfikacji efektów uczenia się na przedmiocie.

Dostosowanie metod weryfikacji efektów uczenia się w związku z pandemią i przejściem na kształcenie zdalne (hybrydowe) polegało przede wszystkim na wykorzystaniu nowoczesnych narzędzi informatycznych, tj. platformy Google Workspace oraz narzędzi Moodle i Teams, gdzie umieszczane są materiały dydaktyczne i przeprowadzane są testy. Deklarowane jest, że przed rozpoczęciem każdego semestru metody weryfikacji efektów uczenia się są monitorowane i dopasowywane do aktualnej sytuacji.

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku zajęć przygotowujących do prowadzenia i udziału w działalności naukowej, w szczególności seminarium dyplomowego i magisterskiego, w skuteczny sposób pozwalają na sprawdzenie i ocenę tego przygotowania. Sprawdzeniem kompetencji badawczych jest przygotowanie pracy dyplomowej, podlegającej ocenie przez promotora i recenzenta, a uzupełnienie tego procesu stanowi egzamin dyplomowy, na który składają się pytania dotyczące tej pracy.

Do metod weryfikacji efektów uczenia się w zakresie umiejętności komunikowania się w języku obcym na studiach I stopnia (lektoraty i przedmiot do wyboru w języku obcym), wskazanych w sylabusach, należą przede wszystkim: prace pisemne i ustne, weryfikacja umiejętności doskonalenia kompetencji językowych, wykonanie prezentacji, test zaliczeniowy, udział w dyskusjach problemowych. Metody te umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego na poziomie co najmniej B2, w tym języka specjalistycznego. Z kolei do metod weryfikacji efektów uczenia się w zakresie umiejętności komunikowania się w języku obcym na studiach II stopnia (przedmiot do wyboru w języku obcym) należą: test, prezentacja, raport, dyskusja, esej. Metody te zasadniczo umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego na poziomie co najmniej B2+, w tym języka specjalistycznego. Student bierze jednak udział tylko w jednym z przedmiotów obcojęzycznych, a na większości z nich stosowana jest jedna metoda weryfikacji efektów uczenia się (test). W konsekwencji, jego umiejętność komunikowania się w języku obcym jest oceniana częstokroć wyłącznie przy użyciu tej jednej metody, zazwyczaj jedynie pisemnie. Rozwiązanie to należy uznać za niewystarczające i rekomenduje się weryfikowanie kompetencji językowych za pomocą więcej niż jednej metody.

Sposób dokumentacji osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów jest określony w sylabusie każdego przedmiotu. Są to prace etapowe (projekty, prezentacje, eseje, case study, kolokwia itp.), egzaminacyjne oraz prace dyplomowe i karty realizacji praktyki, pełniące funkcję dzienników praktyk. Prace etapowe i egzaminacyjne są przechowywane przez prowadzących ćwiczenia i laboratoria oraz przez egzaminatorów przez okres 3 lat od daty zaliczenia lub egzaminu. Z kolei analiza losów zawodowych absolwentów prowadzona jest przez Centrum Karier i Współpracy z Absolwentami. Badania te dokonywane są po roku, trzech i pięciu latach od momentu ukończenia studiów. Wykorzystywana w tym celu jest technika ankiety (kwestionariusz). Monitorowanie losów zawodowych absolwentów wspiera ocenę osiągnięcia efektów uczenia się i przydatności posiadanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w praktyce gospodarczej.

Analiza losowo wybranych prac etapowych nie wykazała nieprawidłowości. Ich rodzaj, forma, tematyka, metodyka i wymagania stawiane studentom są w odpowiedni sposób dopasowane do poziomu i profilu studiów oraz efektów uczenia się i dyscyplin, do których został przypisany kierunek. Rekomenduje się jednak wykorzystywać w szerszym zakresie pytania otwarte podczas egzaminów testowych, co pozwoliłoby w większym stopniu zweryfikować efekty uczenia się w zakresie rozumienia, a nie tylko znajomości wiedzy.

Oceny uzyskiwane z prac dyplomowych są zróżnicowane i dość wysokie. Na 668 prac przygotowanych w roku akademickim 2020/2021, 618 otrzymało ocenę co najmniej 4,0. Średnia ocena z pracy to 4,56. Jedynie 24 absolwentów z egzaminu dyplomowego otrzymało ocenę niższą niż 4,0, a 489 osób (czyli 73%) zdało egzamin na ocenę 5,0. Średnia wynosiła 4,77. Dyplom z oceną bardzo dobry otrzymało ogółem 206 absolwentów kierunku, czyli 31%, a niższą niż dobry – 29 osób. Analiza tematyki prac dyplomowych przygotowywanych przez studentów kierunku wskazuje na jej zgodność z dyscypliną wiodącą oraz profilem i poziomem kształcenia. Obejmuje szeroki przekrój zagadnień, jak należy oczekiwać, głównie z zakresu finansów i rachunkowości, takich jak: rynki finansowe, instytucje finansowe, analiza finansowa, finanse przedsiębiorstw, finanse publiczne, zarządzanie finansami, system podatkowy, system finansowy, fundusze inwestycyjne, rachunkowość zarządcza, inwestycje finansowe, instrumenty finansowe, innowacje finansowe, rachunek kosztów, bankowość, zarządzanie kosztami.

Rodzaj, forma i metodyka prac dyplomowych, a także formułowane względem nich wymagania są dostosowane do kanonu obowiązującego w dyscyplinie ekonomii i finansów, a także poziomu i profilu studiów oraz przyjętych efektów uczenia się. Analiza treści wybranych prac dyplomowych nie wykazała większych nieprawidłowości. Mankament stanowi jedynie częstokroć uboga literatura przedmiotu, na której prace się opierają, i brak w niej pozycji obcojęzycznych.

Pewne uwagi można również sformułować względem formularza stosowanego do recenzji prac dyplomowych. Jest on zbyt uproszczony, ocena sprowadza się w praktyce wyłącznie do zaznaczenia "x" pól w formularzu, bez przedstawienia mocnych i słabych stron pracy bądź opisowego uzasadnienia oceny. W związku z tym, nie jest możliwe ustalenie, czy recenzent w odpowiednim zakresie zapoznał się z pracą. Ma to ujemny wpływ na jakość weryfikacji efektów uczenia się dla pracy dyplomowej. Rekomenduje się zatem skorygowanie formularza oceny pracy dyplomowej o elementy opisowe i pytania otwarte skierowane do recenzenta / promotora, ukierunkowane na mocne i słabe strony pracy.

Studenci kierunku są autorami bądź współautorami znacznej liczby publikacji naukowych. W roku 2021 było to 15 publikacji, w 2020 r. - 13, w 2019 r. - 9, a w 2018 r. - 19. Co roku wiele prac jest wyróżnianych

przez instytucje zewnętrzne, np. w 2021 r. było ich 11. Studenci zwyciężają w konkursach naukowych, wygłaszają referaty na konferencjach i otrzymują granty.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium wykazała, że kierunek wypełnia ustalone standardy w przeważającej mierze w sposób całkowity. Poza niewielkimi niedociągnięciami, procesy: przyjęcia na studia, weryfikacji osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczania poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowania są poprawnie zaprojektowane i wdrożone oraz przebiegają właściwie. Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste i selektywne i umożliwiają prawidłowy dobór kandydatów, a także są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku. Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz w innej uczelni zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności. Zasady i procedury dyplomowania są w przeważającej mierze trafne, specyficzne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się umożliwiają równe traktowanie, zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen, jak również określają zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się i postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się stosowane w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość gwarantują identyfikację studenta i bezpieczeństwo jego danych. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się oraz umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności oraz opanowania języka obcego na właściwym poziomie. Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, projektów, prac dyplomowych, a także są monitorowane poprzez prowadzenie analiz pozycji absolwentów na rynku pracy. Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych, etapowych i dyplomowych oraz stawianych im wymagań są dostosowane do poziomu i profilu, efektów uczenia się oraz dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany. Studenci są autorami lub współautorami publikacji naukowych i posiadają inne osiągnięcia naukowe w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

W roku akademickim 2021/2022 na kierunku (studia I i II stopnia) zajęcia dydaktyczne prowadzone są przez 126 nauczycieli akademickich, w tym 120 na podstawowym miejscu pracy, co stanowi 94 % ogółu kadry. W roku akademickim 2021/2022 w obsadę zajęć zaangażowanych było: 38 nauczycieli akademickich z tytułem naukowym profesora lub stopniem naukowym doktora habilitowanego, 70 ze stopniem naukowym doktora oraz 18 magistrów.

Analiza charakterystyk osób prowadzących zajęcia na kierunku wskazuje, że ich dorobek naukowy związany jest z tematyką finansów i rachunkowości. Klasyfikując ich dorobek naukowy według dyscyplin można wskazać, że dominują osoby z dorobkiem w dyscyplinie ekonomia i finanse (109 osób, w tym 13 osób wskazało drugą dyscyplinę: nauki o zarządzaniu i jakości (6 osób) i nauki prawne (7 osób). Ponadto, 11 osób z dorobkiem w dyscyplinie: nauk o zarządzaniu i jakości oraz 6 osób – nauki prawne. Analiza ta nie obejmuje nauczycieli z Centrum Języków Obcych i Centrum Wychowania Fizycznego i Sportu.

Stosunek liczby studentów kierunku do liczby osób prowadzących zajęcia (z wyjątkiem pracowników prowadzących zajęcia z języków obcych oraz wychowania fizycznego) w roku akademickim 2021/2022 wynosi $(1923:126) = 15.3$.

Zajęcia na kierunku prowadzone są przez doświadczonych pracowników posiadających wysokie kompetencje dydaktyczne, dorobek naukowy oraz w wielu przypadkach doświadczenie praktyczne. Przedstawiona w załączonych charakterystykach kadry informacja o dorobku naukowym i dydaktycznym odpowiada potrzebom dydaktycznym oraz zapewnia stabilność procesu nauczania. W okresie od ostatniej akredytacji, czyli w latach 2016-2021 autorami podręczników akademickich są prowadzący zajęcia na kierunku - 42 podręczniki, w tym 17 w wydawnictwach poza uczelnianych.

Wysoki odsetek pracowników łączy pracę badawczą z prowadzeniem zajęć dydaktycznych, co wpływa korzystnie na poziom merytoryczny zajęć oraz aktualność przekazywanej wiedzy wynikającej z podejmowanych problemów badawczych obejmujących zagadnienia teoretyczne finansów i rachunkowości, jak również ich odniesienie do praktyki gospodarczej.

Obsada zajęć jest prawidłowa i prowadzi do osiągnięcia przez studentów kompetencji związanych z przygotowaniem czy prowadzeniem działalności naukowej, realizowana jest w oparciu o kadre nauczycieli z szerokim dorobkiem naukowym, eksperckim oraz dydaktycznym związanym z kierunkiem.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku w ramach swojej pracy dydaktycznej i naukowej aktywizują studentów oraz zachęcają ich do włączania się w działalność naukową Uczelni. W załączonym do raportu samooceny wykazie znajdujemy efekty aktywności naukowej studentów kierunku, gdzie realizowanych pod opieką 13 nauczycieli akademickich powstały w latach 2017-2021 ponad 43 publikacje, pomimo spadku aktywności studenckiej wynikającej ze zmiany formy zajęć na zdalna i ograniczeń pandemicznych.

Przydział zajęć dydaktycznych jest prawidłowy, obciążenia godzinowe są zgodne z pensum, a nadgodziny zgodne z limitami wynikającymi w przepisów prawa. Pojedyncze przypadki wskazują na obciążenia ponad 400 godzin dydaktycznych (423, 402 godziny), ale brak informacji czy dotyczy to

nauczycieli dydaktycznych czy badawczo-dydaktycznych. W działaniach władz odpowiedzialnych za prowadzenie kierunku należy zauważyć ich dbałość o prawidłowość obciążeń dydaktycznych.

W związku z sytuacją epidemiczną i przejściem na nauczanie zdalne od marca 2020 kadra dydaktyczna miała możliwość uczestniczenia w szkoleniach z wykorzystania narzędzi informatycznych do kształcenia na odległość, w szczególności z zakresu obsługi aplikacji pakietu Google Workspace: Google Classroom, Google Meet, Kalendarz, Gmail, a także z zakresu bezpieczeństwa pracy zdalnej. Szkolenia oraz stałe wsparcie merytoryczne, w tym zakresie realizuje Centrum Informatyczne.

Zatrudnianie na stanowiskach badawczo-dydaktycznych oraz dydaktycznych odbywa się w trybie konkursowym. Aktualnie obowiązujące zasady organizacji i przeprowadzenia konkursów wprowadzono w grudniu 2019 r. po zmianie Statutu i Regulaminu organizacyjnego uczelni. Konkursy na stanowiska nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia są transparentne i uwzględniają osiągnięcie w wielu obszarach: badawczym, dydaktycznym i doświadczenia zawodowego uzyskanego poza systemem szkolnictwa a związanych z prawidłową realizacją przyszłych zajęć.

Ważnym elementem prowadzonej polityki kadrowej jest okresowa ocena nauczycieli akademickich. Dokumentacja związana z tą oceną jest pełna i udostępniana także na stronie internetowej Biura Zarządzania Kadrami. Celem oceny okresowej pracownika jest uzyskanie rzetelnej i obiektywnej informacji o aktywności badawczej, dydaktycznej i organizacyjnej. Wyniki oceny są podstawą decyzji kadrowych. Ocenie podlega każdy nauczyciel akademicki zatrudniony na podstawie umowy o pracę. Do przeprowadzenia oceny pracowniczej wykorzystywane są ujednolicone kwestionariusze dla każdej grupy pracowników odmienne. Wzory stosowanych w ocenie pracowniczej kwestionariuszy w formie załączników dołączono do raportu samooceny.

Doskonaleniu kadry służy również proces gromadzenia opinii studentów na temat zajęć prowadzonych na ocenianym kierunku. Na koniec semestru każdy wykładowca podlega ocenie studentów, która przeprowadzana jest w drodze badania ankietowego. Wyniki badania są składową okresowej oceny pracowniczej, są również na bieżąco przekazywane pracownikom i kierownikom katedr oraz Kuratorowi kierunku. Wyniki te są podstawą dla ciągłego doskonalenia kompetencji dydaktycznych kadry kierunku. Inną formą oceny pracy wykładowców oraz doskonalenia ich warsztatu dydaktycznego są hospitacje zajęć, które są prowadzone przez kierownika katedry lub osobę koordynującą zajęcia według zasad określonych w Regulaminie hospitacji zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem przygotowanych wzorów dokumentów. Protokoły z hospitacji są gromadzone i przechowywane przez kierowników katedr. Zbiorcze raporty z hospitacji przeprowadzonych w katedrach są przekazywane Dziekanowi Kolegium Studiów oraz Radzie ds. Dydaktyki i Jakości Kształcenia. Wnioski z przeprowadzanych hospitacji kierownik katedry z w porozumieniu z Kuratorem kierunku uwzględnia przy planowaniu obsady zajęć dydaktycznych na kolejny rok akademicki.

Kadra kierunku uczestniczy w wielu szkoleniach organizowanych przez Uczelnię. W latach 2017-2019 w ramach projektu szkoleniowego pt. „Doskonalenie kompetencji dydaktyków UEKAT i Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach”, dofinansowanego z Funduszy Europejskich - Projekt Power Kompetencje. W ramach projektu realizowane były szkolenia z zakresu języka angielskiego (poziom C1), design thinking z elementami learning by doing, tutoringu, wykorzystania na zajęciach programów informatycznych (Statistica, MS Excel, Symfonia). W szkoleniach uczestniczyło łącznie 70 nauczycieli akademickich.

Władze Uczelni kładą nacisk na przeciwdziałanie wszelkim formom dyskryminacji, mobbingu i przemocy. Doprecyzowane zostały prawne ich aspekty w Regulaminie pracy oraz w zarządzeniach Rektora. W 2021 r. powołano Zespołu ds. Równości Płci oraz Pełnomocnika Rektora ds. równego traktowania, przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji. Wszystkie wartości wynikające z tych działań opisane zostały w Kodeksie etycznym, do którego przestrzegania są zobligowani wszyscy członkowie wspólnoty Uczelni.

W trosce o zdrowie psychiczne kadry naukowej na Uczelni dyżury pełni psycholog, który oferuje wsparcie nie tylko studentom, ale i nauczycielom akademickim. W okresie pandemii i pracy zdalnej, psycholog pełni regularne dyżury telefoniczne. Dodatkowo, w 2019 r. zorganizowano spotkanie nauczyciel akademickich z psychologiem, którego tematem był problem wypalenia zawodowego.

Komisja Europejska 18 listopada 2019 r. przyznała Uczelni wyróżnienie "HR Excellence in Research", odzwierciedlające zaangażowanie Uczelni w ciągłe doskonalenie polityki kadrowej zgodnie z wytycznymi zawartymi w Europejskiej Karcie Naukowca oraz Kodeksie postępowania przy rekrutacji pracowników, w szczególności zobowiązanie do zapewnienia uczciwych i przejrzystych procedur rekrutacji i oceny. Przyznane wyróżnienie pokazuje również, że Uczelnia wpisuje się w jedno z działań podejmowanych przez Komisję Europejską w ramach „Strategii na rzecz zwiększenia atrakcyjności warunków pracy i rozwoju kariery pracowników naukowych” - The Human Resources Strategy for Researchers – HRS4R.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Realizowana polityka kadrowa umożliwia kształtowanie kadry prowadzącej zajęcia zapewniające prawidłową ich realizację, sprzyja stabilizacji zatrudnienia i trwałemu rozwojowi nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, kreuje warunki pracy stymulujące i motywujące do wszechstronnego doskonalenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Uczelnia posiada bardzo rozbudowaną i nowoczesną bazę dydaktyczną. Uczelnia istnieje już od 85 lat, a w obecnej lokalizacji już 75 lat. Zajęcia dydaktyczne na kierunku odbywają się w ośmiu budynkach, ale studenci mogą korzystać z zasobów dydaktycznych i zaplecza socjalnego we wszystkich 16 obiektach zlokalizowanych w Katowicach, a w szczególności z Centrum Nowoczesnych Technologii Informatycznych (CNTI) oraz Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej (CINiBA). W budynkach dydaktycznych Uczelni znajduje się 6 auli, 27 sal informatycznych, 41 sal wykładowych, 77 sal ćwiczeniowych. Studenci posiadają także dostęp do dwóch sal sportowych i basenu.

Infrastruktura dydaktyczna jest systematycznie modernizowana. Obecnie trwają prace nad przeznaczeniem na cele dydaktyczno- naukowe terenu pozostałego po wyburzeniu budynku D. Przy obiektach Uczelni dostępne jest 676 miejsc parkingowych zarówno dla pracowników, jak i studentów, w tym 15 miejsc przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnością. Władze Uczelni w miarę możliwości finansowych i technicznych dostosowują bazę dydaktyczną do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. W budynku A ulokowano siedzibę Centrum Wsparcia Osób Niepełnosprawnych oraz Organizację Studencką Osób Niepełnosprawnych. W budynku N utworzono 2 stanowiska dla osób niewidomych i niedowidzących. Do potrzeb osób z niepełnosprawnościami dostosowano również budynek i wyposażenie CINiBA oraz Biblioteki Specjalistycznej wraz z czytelnią multimedialną. Na wyposażeniu Biura Technicznego zabezpieczającego obsługę procesu nauczania znajdują się dwa zestawy systemu komunikacji bezprzewodowej (system FM) wspomagające słyszenie dla osób niedosłyszących. Władze Uczelni planują dalsze prace modernizacyjne w budynkach, co pozwoli na pełne przystosowanie do potrzeb osób z różnymi typami niepełnosprawności.

Obiekty Uczelni posiadają stały dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej. Uczelnia jest przyłączona szybkim łączem (2x10Gbps) do Śląskiej Akademickiej Sieci Komputerowej, co pozwala na dostęp do Internetu. Uczelnia wykorzystuje 30 serwerów obsługujących procesy dydaktyczne i badania naukowe. W budynku CNTI zorganizowano Zespół Uczelnianych Laboratoriów Informatycznych (ZULI). We wrześniu 2019 r. uruchomione zostały dwie nowe oraz zmodernizowano dwie istniejące pracownie komputerowe w budynku A.

Na podstawie sugestii pracowników i studentów menedżer kierunku może zgłaszać potrzeby w zakresie sprzętu i oprogramowania do Dyrektora Centrum Informatycznego. Studenci mogą także korzystać po zajęciach z oprogramowania zainstalowanego w laboratoriach komputerowych.

Od czasu wprowadzenia nauczania w trybie zdalnym podstawowym kanałem kontaktów ze studentami, są rozwiązania G-suite, w tym Classroom oraz platforma Moodle, która umożliwia weryfikowanie efektów uczenia się na odległość. Ponadto Centrum Informatyczne UE dostarcza studentom możliwość bezpłatnego wypożyczenia oprogramowania: Microsoft Imagine, Office 365, SPSS, Statistica, SAS.

Studenci mają dostęp do specjalistycznych publikacji naukowych, podręczników, czasopism, zarówno krajowych jak i zagranicznych, za pośrednictwem dwóch bibliotek: Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej – CINiBA (wspólna z Uniwersytetem Śląskim) oraz własna Biblioteka Specjalistyczna w CNTI, w tym jej Filii w Rybniku, a także poprzez zdalny dostęp do elektronicznych zasobów licencyjnych.

Biblioteka Główna zlokalizowana jest w budynku CINiBA, gdzie wraz z Biblioteką Uniwersytetu Śląskiego tworzy system informacyjno-biblioteczny obydwu śląskich Uczelni. Nauczyciele akademicy i studenci mogą korzystać ze wszystkich typów dokumentów w formie tradycyjnej i elektronicznej, tj. książek, czasopism, baz danych, materiałów audiowizualnych, multimedialnych, w tym ze zbiorów

dostosowanych do specjalnych grup użytkowników (np. osób z niepełnosprawnością). CINiBA dysponuje łącznym księgozbiorem ponad 1 miliona woluminów oraz elektronicznych źródeł informacji. Centrum zapewnia swoim użytkownikom tzw. „wolny dostęp” do zbiorów i oferuje 156 stanowisk komputerowych (w tym także dostosowanych do potrzeb czytelników z niepełnosprawnością ruchową i wzrokową). Czytelnicy mogą zwracać książki do biblioteki poprzez tzw. wrzutnię, zlokalizowaną na zewnątrz budynku i czynną 24 godziny na dobę, co jest dużym ułatwieniem dla wypożyczających.

Użytkownicy korzystają z elektronicznego katalogu zbiorów INTEGRO, który posiada dodatkowe funkcje (np. płatności elektroniczne, usług zamawiania skanów książek, wirtualny przewodnik).

Literatura z zakresu finansów i rachunkowości jest w nim bardzo bogato reprezentowana i zgodna z literaturą zalecaną w sylabusach. Szczegółowo dostępność literatury z poszczególnych obszarów tematycznych prezentuje się następująco: *finanse* – 6343 tytułów (w tym z 1504 w języku angielskim), *rachunkowość* - 4000 tytułów (w tym z 596 w języku angielskim). Nauczyciele akademicy i studenci kierunku mają dostęp do wielu czasopism elektronicznych z zakresu finansów w formie tradycyjnej (papierowej) jak i elektronicznej. Szerokie listy tytułów książek i czasopism zamieszczono w formie załączników do raportu samooceny.

Książki i czasopisma elektroniczne dostępne są w ramach prenumerowanych przez Bibliotekę baz danych, takich jak: Cambridge Journals, EBSCO, Emerald Management 210, EMIS – baza statystyczno-faktograficzna poświęcona rynkom wschodzącym, IBUK, JSTOR, OECD Library, Oxford Journals, ProQuest, ScienceDirect – serwis czasopism elektronicznych wydawnictwa Elsevier, Scopus, SpringerLink, Web of Science oraz Wiley. Na podstawie analizy dostępności zasobów bibliotecznych za pośrednictwem najważniejszych z wymienionych baz danych wynika, że nauczyciele akademicy i studenci mają dostęp do ponad 500 tysięcy specjalistycznych źródeł literaturowych.

Monitorowanie stanu infrastruktury dydaktycznej i działania modernizujące są przeprowadzane przez specjalne jednostki organizacyjne Uczelni, tj. Zespół Technicznych Środków Dydaktycznych oraz Dział Wsparcia Procesu Dydaktycznego, a najintensywniejsze działania w tym zakresie przypadają na miesiące letnie, wolne od zajęć dydaktycznych. Z kolei uzupełnienia zasobów bibliotecznych następują w sposób ciągły poprzez wykorzystanie stałej zakładki na stronie biblioteki „Zaproponuj zakup”. Również infrastruktura informatyczna podlega procesowi stałego uzupełniania i aktualizowania, szczególnie w zakresie zgłaszanych przez nauczycieli akademickich potrzeb nowego oprogramowania wykorzystywanego podczas zajęć. Takie działania podejmowane są co roku w semestrze letnim, kiedy Kuratorzy kierunków zbierają zapotrzebowania w tym zakresie i przekazują je do realizacji do Centrum Informatycznego. Z kolei dobrymi przykładami wpływu studentów na udoskonalanie infrastruktury dydaktycznej może być uruchomienia tzw. „książkomatów” w szatni biblioteki, gdzie w okresie pandemii studenci mogą odebrać zamawiane książki ze skrzynek na podstawie podanego kodu. Również Centrum Informatyczne wprowadziło innowacje dostosowując system udostępniania programów komputerowych do potrzeb studentów i zajęć zdalnych w okresie pandemii (np. poprzez tzw. zdalne pulpity, tj. możliwość korzystania z komputerów uczelnianych poprzez połączenia wirtualne).

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Studenci korzystają z rozbudowanej i nowoczesnej infrastruktury dydaktycznej. Posiadana baza dydaktyczna i naukowa, zasoby biblioteczne i oprogramowanie sprzyjają osiągnięciu efektów uczenia się na ogólnoakademickim profilu kształcenia. Uczelnia systematycznie prowadzi modernizację infrastruktury dydaktycznej uwzględniając potrzeby zarówno nauczycieli akademickich jak i studentów, które są monitorowane i przekazywane za pośrednictwem menedżera kierunku.

Mocną stroną infrastruktury oraz pozostałych zasobów edukacyjnych są bogate i na bieżąco uzupełniane zbiory biblioteczne, a także dobre wyposażenie sal wykładowych i pracowni komputerowych.

Uczelnia systematycznie podejmuje działania mające na celu modernizację i rozwój infrastruktury dbając przy tym o ich dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami różnego typu.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Działalność instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, z którym Uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów na kierunku, jest zgodna z koncepcją i celami kształcenia oraz oczekiwaniami zawodowego rynku pracy, właściwymi dla kierunku. Zasięg współpracy koncentruje się głównie na mieście Katowice i regionie, a jej zakres jest zróżnicowany, a głównie skupiony na oferowaniu miejsc praktyk zawodowych dla studentów oraz współpracy w zakresie doskonalenia programu studiów.

Z analizy zasięgu działalności podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego wynika, że studenci kierunku mają możliwość nabycia wiedzy i umiejętności pożądaných na lokalnym rynku pracy. Zakres funkcjonowania przedsiębiorstw i instytucji, z którymi współpracuje Uczelnia w ramach kierunku odzwierciedla misję Uczelni, realizowaną koncepcję kształcenia i nadaje kształt zakładanym celom związanym z potrzebami regionalnej gospodarki. Podmioty otoczenia społeczno-gospodarczego (przedsiębiorstwa i instytucje), współpracujące z kierunkiem, reprezentują zróżnicowane spektrum działalności sektora publicznego, prywatnego i społecznego wraz z rozbudowaną współpracą międzysektorową. Należy przywołać takie podmioty, jak: Mostostal Zabrze, Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia, ING Bank Hipoteczny, Investio i SQUABER.

Władze Uczelni podpisały umowy o stałej współpracy obejmujące zróżnicowany i kompleksowy jej zakres. Umowy zawierają m.in. zapisy odnoszące się do opiniowania programów i planów studiów, co przekłada się na realny wpływ konkretnych podmiotów na kształtowanie sylwetki absolwenta kierunku. Ten rodzaj współpracy potwierdzony został dokumentami w formie pisemnych opinii, ocen oraz zgłaszanych propozycji przedstawionymi do wglądu zespołu oceniającego.

Przed przedłożeniem propozycji programu studiów do zatwierdzenia przez Senat Uczelni, program studiów jest co roku przedkładany interesariuszom zewnętrznym do analizy i zaopiniowania.

Wiodące obszary współpracy Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym, to przede wszystkim realizacja praktyk zawodowych, wizyty studyjne m.in. w administracji publicznej – Urząd Miasta Katowice, angażowanie praktyków do prowadzenia zajęć dydaktycznych. Studenci kierunku określili, że realizacja praktyk jest największym obszarem współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w sferze ustalania programów, celów i efektów, jakie powinni osiągnąć praktykanci, a następnie przyszli absolwenci kierunku. Proces wymiany poglądów i możliwości, poszukiwanie najbardziej pożądanych cech, kompetencji oraz kwalifikacji pracowników dokonuje się najczęściej w trakcie nieformalnych rozmów, hospitacji lub podsumowań praktyk.

Przydatność i skuteczność praktyk w procesie dydaktyki została potwierdzona przez studentów, podczas spotkania z zespołem oceniającym. Wśród pracodawców są absolwenci Uczelni i kadra dydaktyczna prowadząca własne przedsiębiorstwa.

Podczas wizytacji zidentyfikowano, że niektóre prace etapowe oraz dyplomowe były wynikiem współpracy Uczelni z przedsiębiorcami lub powstawały na zlecenie pracodawców (m.in. Fundusze unijne w finansowaniu jednostek samorządu terytorialnego na przykładzie powiatu Katowice).

Uczelnia zawarła porozumienia z wieloma sygnatariuszami, obrazujące działanie partnerstwa lokalnego na rzecz promocji mobilności zawodowej na rynku pracy. Dzięki temu Uczelnia może w ciągły sposób monitorować potrzeby rynku pracy i aktualną ofertę zatrudnienia oraz doskonalić i poszerzać kwalifikacje zawodowe i kompetencje studentów. Współpraca ta umożliwia wymianę doświadczeń i dokonywanie analiz podmiotów odpowiedzialnych za lokalny rynek pracy.

Długotrwała współpraca Uczelni z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego umożliwia właściwą selekcję i dobór podmiotów współpracujących z ocenianym kierunkiem, pozwala zorganizować zestawienie kilkudziesięciu pracodawców - przedsiębiorców, którzy są w stanie zagwarantować studentom należyty przebieg realizacji programu praktyk. Współpraca z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego odbywa się przez cały proces nauczania, uwzględniając wymiar doradztwa zawodowego, wchodzenia studenta na rynek pracy, a zwieńczona jest monitoringiem losów absolwentów. Proces współpracy jest systematycznie analizowany, a wyniki tych analiz są wykorzystywane do doskonalenia jej współpracy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Warto zwrócić uwagę na różnorodne i liczne zestawienie podmiotów i instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, które współpracują z Uczelnią. Podmioty sektora publicznego, prywatnego i społecznego, posiadające heterogeniczne struktury zatrudnienia umożliwiają praktykantom autentyczność poznania rynku pracy. Kształcenie, którego celem jest zapewnienie dostępu do kadr na lokalnym i regionalnym rynku pracy sprawiło, że długotrwałe partnerstwo z przedsiębiorstwami jest właściwie prowadzone, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom zarówno studentów, jak i pracodawców. Obszar i działania podmiotów współpracujących z władzami kierunku, umożliwiają kształcenie studenta i kształtowanie sylwetki absolwenta dobrze poruszającego się w realiach rynku pracy, zgodnie

z przyjętymi celami kształcenia. Intencją niektórych interesariuszy, przyjmujących studenta na praktyki zawodowe, jest stworzenie zasobów kadrowych pod konkretne stanowiska w swoim podmiocie. Opiniowanie przez interesariuszy zewnętrznych, programów i planów studiów, odbywanie praktyk zawodowych, wizyt studyjnych oraz kooperacja Władz Uczelni z podmiotami odpowiedzialnymi za profilowanie lokalnego i regionalnego rynku pracy, zawierających jego pogłębione analizy, pozwalają na ciągły monitoring i modyfikacje programu studiów i zakładanych efektów uczenia się. Umożliwiają kreowanie sylwetki absolwenta pożądanego na rynku pracy. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest dobra i daje wymierne efekty w procesie nauczania. Rozpiętość organizacyjna przedsiębiorstw i instytucji, które ciągle współpracują z ocenianym kierunkiem umożliwia niezwłoczne reagowanie na zmiany zachodzące na rynku pracy. Pozwala także na właściwy wybór miejsc odbywania praktyk, racjonalnych ram współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, wspólnego ustalania efektów uczenia się. Ankiety wśród pracodawców połączone z badaniami losów absolwentów i uzupełnione o opinie otoczenia społeczno-gospodarczego na temat jakości kształcenia dają perspektywy dopasowania treści programowych, które są adekwatne do potrzeb zmieniającego się rynku pracy.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Podnoszenie stopnia umiędzynarodowienia procesu nauczania na kierunku należy ocenić poprzez podnoszenie kompetencji językowych studentów i aspektów umiędzynarodowienia kierunku oraz przez szeroko rozumiany proces międzynarodowej aktywności i mobilności nauczycieli akademickich i studentów.

Podnoszenie stopnia umiędzynarodowienia na poziomie kierunku odbywa się poprzez oferowanie lektoratów języka angielskiego, niemieckiego, włoskiego, hiszpańskiego, francuskiego i rosyjskiego na poziomach od A1 do C1. Studenci mają także obowiązek wyboru lektoratu z puli swobodnego wyboru w języku angielskim, niemieckim oraz rosyjskim. Dla studentów tego kierunku oferowane są tylko dla studiów stacjonarnych specjalności na studiach II stopnia w języku angielskim: *Quantitative Asset and Risk Management ARIMA* oraz *Finance and Accounting for International Business*, a dla studiów I stopnia: *Finance and Accounting for Business*. Specjalność *ARIMA* to program prowadzony w całości w języku angielskim, który pokazuje zastosowanie metod ilościowych w finansach i ubezpieczeniach. Program specjalności kładzie nacisk na praktyczne możliwości pomiaru i wyceny ryzyka w każdym aspekcie zarządzania aktywami (zarówno na rynku finansowym jak i ubezpieczeniowym). Student tej specjalności ma unikalną możliwość uzyskania dodatkowego dyplomu (tzw. double degree) po uzyskaniu co najmniej 30 punktów ECTS w jednej z 4 uczelni partnerskich: Uniwersytet Boloński

(Włochy), University of Applied Sciences BFI Vienna (Austria), Alexandru Ioan Cuza University of Iasi (Rumunia), bądź 60 ECTS w Uniwersytecie Florenckim (Włochy).

Ponadto, otrzymane międzynarodowe akredytacje dla specjalności *rachunkowość-ACCA* oraz dla specjalności *ARIMA* (akredytacja CFA oraz PRM) pozwalają studentom na doskonalenie umiejętności powiązanych ze zdobywaniem międzynarodowych certyfikatów.

Aspekty umiędzynarodowienia związane są ze współpracą międzynarodową w dziedzinie kształcenia i badań naukowych. Na Uczelni zajmuje się tymi sprawami Biuro Współpracy Międzynarodowej. Praca biura obejmuje dwa działy: mobilności międzynarodowej (wyjazdy i przyjazdy) oraz programy międzynarodowe. W ramach programu Erasmus wyjazdy studentów kierunku w roku 2018/19 objęły: 30 osób, 2019/20 – 18 osób, 2020/21 – 7 osób, a 2021/22 – 26 osób. W ramach krótkoterminowych aktywności studenci uczestniczyli w wydarzeniach dydaktycznych typu „internationalization at home”. W latach 2016-2021 zorganizowano 9 wydarzeń tego typu, w tym: International Week New Frontiers in Finance and Accounting, Project Week Finance and Logistics czy Sustainable Banking Finance Intensive Programme. W wydarzeniach tych uczestniczyli także studenci uczelni zagranicznych – partnerskich.

Realizacja mobilności kadry dydaktycznej kierunku obejmuje działalność dydaktyczną, naukowo-badawczą, uczestnictwo w międzynarodowych konferencjach naukowych i dydaktycznych, a także aktywność naukową związaną z pozostałą działalnością (np. wyjazdy projektowe i studyjne) co obejmowało w 2018-76 osób, 2019-91 osób, 2020-16 osób a w 2021-30 osób. Należy dodać, że w 2020 i 2021 r. nauczyciele akademicy uczestniczyli w dużej części w wydarzeniach o charakterze on-line. W latach 2018-2021 przyjazdy wykładowców zagranicznych obejmowały działalność dydaktyczną w projekcie Erasmus+ (24 przyjazdy), udział w konferencjach (72 udziały) oraz udział w badaniach naukowych (4 przyjazdy). Wiele aktywności w latach 2020 i 2021 miało charakter udziałów zdalnych.

Proces umiędzynarodowienia na kierunku podlega regularnej ewaluacji przeprowadzanej przez Kuratora w ramach raportowania działań podejmowanych przez opiekunów specjalności oraz zespoły katedralne, dotyczących m.in. wyjazdów i przyjazdów wykładowców, nawiązania współpracy międzynarodowej i in. Posiadane przez kierunek akredytacje: ACCA, CFA i PRM również podlegają regularnej weryfikacji przez międzynarodowe organizacje akredytujące.

Stałe monitorowanie aktywności międzynarodowej studentów oraz kadry należy do zadań Biura Współpracy Międzynarodowej, które również odpowiada za obsługę finansową międzynarodowych projektów dydaktycznych. Ewaluacja procesu umiędzynarodowienia dokonywana jest ponadto poprzez systematyczny monitoring wskaźników realizacji celów internacjonalizacji, ujętych w Wizji Internacjonalizacji, dokonywany na różnych poziomach i przez różne jednostki Uczelni. Wyniki dokonywanych ewaluacji oraz wnioski z nich wypływające umożliwiają stałe podnoszenie skali i jakości działalności międzynarodowej.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia na kierunku są zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Uczelnia oferuje studentom możliwości podnoszenia kompetencji językowych,

zarówno w obszarze programu studiów, poprzez dodatkowe zajęcia językowe w modułach do wyboru, jak i specjalistyczne wykłady zagranicznych naukowców. Również w obszarze aktywności międzynarodowej studentów i nauczycieli akademickich Uczelnia stwarza możliwości wyjazdów w ramach programów mobilności zagranicznej Erasmus+ oraz umów bilateralnych. Dbałość Uczelni o podnoszenie stopnia umiędzynarodowienia wyraża się także w powołaniu specjalnych jednostek organizacyjnych w strukturze Uczelni, zajmujących się tym obszarem funkcjonowania Uczelni. Jako wynik cyklicznych przeglądów i ocen stopnia umiędzynarodowienia podejmowane są również liczne inicjatywy promujące aktywność międzynarodową, np. Erasmus+ Open Day, Dzień Internacjonalizacji, International Week, a także w ramach krótkoterminowych aktywności studenci uczestniczyli w wydarzeniach dydaktycznych typu "internationalization at home".

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Studenci kierunku mają zapewniony wszechstronny i kompleksowy system wsparcia w procesie nauczania. Ma on charakter systematyczny i stały oraz jest dostosowane do studentów i studentek o różnych potrzebach. Objawia się na wielu płaszczyznach począwszy od precyzyjnego wsparcia osób z niepełnosprawnościami, po działania wspierające kompetencje potrzebne na rynku pracy oraz wspieranie kół naukowych i Parlamentu Studenckiego.

Studenci otrzymują systematyczną i kompleksową opiekę dydaktyczną i naukową podczas zajęć dydaktycznych, jak również w ramach konsultacji indywidualnych. Uczelnia dostarcza szeroki zakres form zajęć, takich jak: wykłady, warsztaty, ćwiczenia, laboratoriów, szkolenia oraz praktyki zawodowe. Proces jest stały i odbywa się z wykorzystaniem współczesnych technologii, adekwatnych do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Dla organizowania i prowadzenia kształcenia zdalnego wykorzystuje się infrastrukturę informatyczną i rozwiązania technologiczne oparte o platformę Google Workplace z pomocą Microsoft Teams i Moodle. Komunikacja społeczności akademickiej oparta jest o Wirtualną Uczelnię - platformę, w ramach której studenci mają dostęp do indywidualnych kont. Studenci kierunku mogą uczestniczyć w dobrze opracowanym systemie wsparcia pod kątem przygotowania do wejścia na rynek pracy. Świadczy o tym działalność Centrum Karier i Współpracy z Absolwentami, w ramach której organizowane są inicjatywy takie jak np. Akademia Biznesu (cykl szkoleń i warsztatów edukacyjno-doradczych) oraz inicjatywy w ramach współpracy z sektorem biznesu.

Proces uwzględnia zróżnicowane formy merytorycznego, materialnego i organizacyjnego wsparcia studentów. Uczelnia podejmuje działania mające na celu osiągnięcie wyższego poziomu kompetencji adresując je do całej społeczności, ale także uwzględniając indywidualne ścieżki rozwoju naukowego

i zawodowego. Przykładem jest Program Tutoringu Akademickiego, w ramach którego studenci kierunku mogą uzyskać opiekę indywidualną certyfikowanych i doświadczonych tutorów - nauczycieli akademickich. Na kierunku organizowane są również programy wymian międzynarodowych, a działalność naukowa wspierana jest dzięki funkcjonowaniu kół naukowych: Analiz Rynku Finansowego, Bankowości, „Glob-Fin”, Inżynierii Finansowej, Modelowania Finansowego „QUANTUM”, Prawa Finansowego „AUREUS” oraz Rachunkowości „Rachmistrz”. W ramach ich działalności studenci uczestniczą w konferencjach naukowych i warsztatach, a także mogą liczyć na pomoc opiekunów - nauczycieli akademickich. Studenci mają możliwość publikacji artykułów naukowych m.in. w czasopiśmie uczelnianym *Academic Review of Business and Economics*. Uczelnia zapewnia pomoc związaną z efektywnym wykorzystaniem infrastruktury i oprogramowania stosowanego w kształceniu zdalnym. Studenci nie są jednak odpowiednio informowani o organizowanych dla nich szkoleniach wzmacniających kompetencje cyfrowe. W przypadku osób wykluczonych cyfrowo, mogą one liczyć na doposażenie techniczne.

Uczelnia gwarantuje różnorodne czynniki motywujące do osiągania wysokich wyników w nauce. Wśród nich znajduje się Stypendium Rektora przyznawane dla wybitnych studentów. Studenci studiów stacjonarnych II stopnia mogą także przystąpić do programu mentorskiego Indywidualne Ścieżki Edukacyjne (ISE), który dedykowany jest dla wybitnych osób.

Uczelnia organizuje różnorodne inicjatywy angażujące studentów w obszarach zarówno sportowych, jak również naukowych oraz o charakterze artystycznym. Młode osoby mogą angażować się, oprócz wymienionych wyżej kół naukowych, w życie Parlamentu Studenckiego i organizacji studenckich takich jak Chór UE Katowice czy Zespół Pieśni i Tańca, a także Akademickiego Związku Sportowego. Projekty realizowane są o zasięgu krajowym, jak i międzynarodowym.

Proces wspierania studentów kierunku jest transparentny pod kątem dostosowania do potrzeb różnych grup studentów. Warto zaznaczyć, że działania na rzecz studentów z niepełnosprawnościami są koordynowane przez Pełnomocnika ds. Osób ze Szczególnymi Potrzebami. Poza pomocą finansową przejawiają się dostosowaniem zasad uczelnianych i wyrównywaniem szans edukacyjnych do szczególnych potrzeb, zależnych od indywidualnych przypadków. Osoby w wyjątkowej sytuacji życiowej mogą ubiegać się o indywidualny tok studiów. Uczelnia wychodzi także naprzeciw potrzebom studentów zagranicznych, którzy mogą korzystać z dedykowanego im *Welcome Point*, oferującego wsparcie administracyjne i pomoc w załatwianiu codziennych spraw związanych z funkcjonowaniem Uczelni.

Proces wsparcia społeczności studenckiej uwzględnia przejrzysty i sprawny system zgłaszania skarg i wniosków. Ich rozstrzygnięcie należy do kompetencji władz Uczelni, z którymi studenci mogą na bieżąco konsultować problematyczne kwestie również z pomocą Parlamentu Studenckiego i Rzecznika Praw Studenta. Uczelnia powołała ponadto Rzecznika praw akademickich, który działa na rzecz całej społeczności akademickiej, jako mediator i tzw. mąż zaufania. Uczestniczy on w rozwiązywaniu sytuacji spornych, w tym konfliktów interpersonalnych.

Działania wspierające społeczność akademicką obejmują także inicjatywy informacyjne i edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa studentów. Wdrożono system monitoringu wizyjnego, którego celem jest zwiększenie bezpieczeństwa osób i mienia, a także kontrola zachowań agresywnych. W ramach tego obszaru działa również wspomniany wcześniej Rzecznik Praw Studenta, który interweniuje w przypadku łamania praw studenckich, a także prowadzi szkolenia z zakresu praw i obowiązków. Parlament Studencki przygotował i uchwalił ponadto *Kodeks Etyki Studenta*, który reguluje zachowania w relacjach student-student oraz student-pracownik.

Warto dodać, że studenci mają możliwość korzystania z konsultacji z psychologiem podczas wyznaczonych dyżurów. Wsparcie psychologiczne odbywa się również w języku angielskim, co świadczy o trosce Uczelni o całą społeczność akademicką.

Uczelnia wywiązuje się z ustawowego obowiązku wsparcia materialnego w postaci: stypendiów socjalnych, dla osób z niepełnosprawnością, zapomóg, stypendium Rektora. Uwzględniane są również wybitne osiągnięcia naukowe, artystyczne i sportowe.

Studenci mogą liczyć na pomoc zarówno ze strony nauczycieli akademickich, jak również pracowników administracyjnych. Gwarantują oni kompetentne wsparcie w rozwiązywaniu wszelkich problemów związanych z procesem nauczania, jak i życiem studentów na Uczelni. Informacje na temat sposobu i formy kontaktu z pracownikami Uczelni są stale dostępne na stronie internetowej Uczelni, a ponadto studenci mogą kontaktować się z pracownikami osobiście, drogą mailową lub telefoniczną. Droga telefoniczna nie jest skutecznym kanałem komunikacji z pracownikami Dziekanatu – studenci poddają w wątpliwość w korzystanie z tej ścieżki kontaktu.

Wspomniane wcześniej organizacje studenckie, koła naukowe oraz Parlament Studencki mogą liczyć na stałe i różnorodne wsparcie Uczelni. Studenci mają tym samym możliwość uczestniczenia w procesach dotyczących jakości kształcenia Uczelni, pełniąc funkcję przedstawicieli społeczności studenckiej w różnych gremiach z udziałem nauczycieli akademickich bądź opiniując program studiów. Władze uczelni kreują warunki stymulujące i motywujące do angażowania się w życie akademickie przez studentów, dzięki czemu młode, kształcące się osoby mają wpływ na proces nauczania.

Władze Uczelni stale monitorują proces wsparcia i motywowania studentów za pomocą ankiet ewaluacyjnych. Badanie przeprowadzane jest podczas każdego semestru, a także dokonuje się ewaluacji dotyczących bieżących spraw takich jak np. sposobu organizacji kształcenia lub zrównoważonego rozwoju Uczelni. Wyniki ankiet są analizowane i dokonuje się ich podsumowania przy udziale studentów, dzięki czemu przegląd obejmuje całkowite zadowolenie studentów z procesu nauczania. Demotyującym dla studentów czynnikiem jest późna względem badania publikacja wyników i podsumowania procesu ankietyzacji. Część materiałów przygotowywanych w ramach podsumowania nie dociera do młodych osób, które uczęszczają na zajęcia. Rekomenduje się przyspieszenie procesu analizy zebranych odpowiedzi oraz wzmocnienie komunikacji i promocji jej podsumowania i wniosków np. z pomocą kół naukowych, organizacji studenckich i Parlamentu Studenckiego.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

System wsparcia studentów w procesie nauczania jest kompleksowy i wszechstronny. Ma charakter stały i przybiera różnorodne formy w obszarze dydaktycznym, naukowym, jak również organizacyjnym. Podejmowane przez Uczelnię działania uwzględniają współczesne technologie, adekwatnie dobrane do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów oraz osiągania przez studentów efektów uczenia się. Studenci są wspierani w zakresie efektywnego korzystania z oprogramowania stosowanego podczas kształcenia zdalnego. Wsparcie uwzględnia potrzeby studentów wybitnych, a także odnosi się do różnych i indywidualnych potrzeb społeczności studenckiej. Działania podejmowane na Uczelni przybierają różnorodne formy. Podczas zarządzania

procesami administracyjnymi i organizacyjnymi uwzględniany jest sprawny sposób zgłaszania przez studentów skarg, wniosków oraz przejrzyste sposoby ich rozpatrywania w udziałem studentów. Motywowanie studentów przybiera różne sposoby i oddziałuje na różne pola życia młodych ludzi w społeczeństwie i wejściu na rynek pracy oraz karierze naukowców. Proces nauczania wspierany jest przez kompetentną kadrę nauczycieli akademickich oraz pracowników administracyjnych. Parlament Studencki i organizacje studenckie mogą liczyć na systematyczne wsparcie zgodne z ich potrzebami, a przedstawiciele studenccy biorą aktywny udział w działaniach w obszarze jakości kształcenia. Rozwój i doskonalenie wsparcia studentów w procesie nauczania jest systematycznie ewaluowany poprzez proces ankietyzacji oraz podsumowywany przy udziale przedstawicieli studenckich. Proces ankietyzacji obejmuje kompleksowy system wsparcia studentów uwzględniając analizę formy wsparcia, zasięg jego oddziaływania, skuteczność systemu motywowania i satysfakcję studentów. Wyniki służą dalszemu doskonaleniu systemu.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji w osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego w ocena spełnienia kryterium 9

Informacje o studiach są ogólnodostępne bez ograniczeń dla szerokiego grona odbiorców. Ich głównym źródłem jest serwis internetowy Uczelni oraz platforma Wirtualna Uczelnia. Dostęp do większości informacji nie wymaga specjalnego logowania. Część informacji dla konkretnych grup przedmiotowych jest przekazywanych za pomocą systemów Google Workspace, bądź drogą mailową, co wymaga dostępu do osobistych kont studentów. Strona Uczelni gwarantuje łatwość zapoznania się z przekazywanymi komunikatami, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym sprzętem i oprogramowaniem, w sposób umożliwiający nieskrępowane korzystanie przez osoby z niepełnosprawnością. Dotyczy to zarówno strony www jak i biuletynu informacji publicznej.

Udostępniane informacje obejmują co najmniej: cel kształcenia, kompetencje oczekiwane od kandydatów, warunki przyjęcia na studia bądź kryteria kwalifikacji kandydatów, program studiów, w tym efekty uczenia się, opis procesu nauczania i uczenia się, charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się w systemie szkolnictwa wyższego oraz zasad dyplomowania, przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe, charakterystykę studiowania i wsparcia studentów. Na stronie internetowej Uczelni studenci mogą znaleźć wszystkie bieżące zarządzenia Rektora, komunikaty, informacje związane z organizacją kształcenia, a także podstawowe akty prawne Uczelni. Z perspektywy studentów brakuje pełnych informacji na temat sylabusów zajęć i sprawnego przepływu informacji na temat zmian w planie zajęć. Rekomenduje się usprawnienie przepływu tych informacji np. z pomocą Parlamentu Studenckiego i dedykowanych mailingów.

Strona internetowa obejmuje część informacji dotyczących kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, wsparcia merytorycznego i technicznego w tym zakresie. Rekomenduje się uzupełnienie informacji na temat prowadzonych szkoleń wzmacniających kompetencje cyfrowe.

Jakość przekazywanych informacji jest systematycznie monitorowana pod kątem rzetelności, zrozumiałości, kompleksowości przekazywanych komunikatów oraz ich zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców. W przypadku jakichkolwiek braków lub zgłaszanych ze strony interesariuszy zewnętrznych uwag, uzupełnia się i udoskonala dostępność i jakość udostępnianych informacji. Proces odbywa się m.in. poprzez udział studentów bądź pracodawców w procesie ankietyzacji dzięki możliwości wyrażenia swoich opinii na temat funkcjonowania Uczelni.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i adresowanej do różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania na kierunku. Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, a uwagi mogą być na bieżąco zgłaszane przez odbiorców. W przypadku jakichkolwiek potrzeb zmian lub uzupełnienia, wprowadzane są stosowne zmiany.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Kluczową rolę w zagwarantowaniu odpowiedniej polityki jakości odgrywa Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK). Został on wprowadzony Zarządzeniem Rektora nr 4/13 z dnia 3 stycznia 2013 r. Dokument ten precyzuje obowiązujące procedury odnoszące się do takich obszarów, jak: rekrutacja na studia, przygotowanie procesu dydaktycznego, badanie opinii studentów, hospitacje zajęć, okresowe oceny pracowników, tworzenie oferty programowej, standaryzacja opisów programów nauczania przedmiotów, metody dydaktyczne i metody egzaminowania, ocena samodzielności przygotowania prac dyplomowych, wymiana informacji o procesie dydaktycznym oraz badaniem satysfakcji absolwentów i pracodawców. Zarządzenie precyzuje również, iż za zapewnianie jakości kształcenia na kierunku odpowiadają:

1. Senacka Komisja Programów Nauczania i Dydaktyki

2. Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia
3. Uczelniana i Wydziałowa komisja ds. Jakości Kształcenia
4. Zespół ds. Jakości Kształcenia

W przytoczonym Zarządzeniu Rektora szczegółowo określono zakres działania i kompetencje poszczególnych podmiotów tworzących instytucjonalną strukturę WSZJK. Należy zatem stwierdzić, że formalnie wyznaczony został zespół osób sprawujących nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów, któremu przypisano kompetencje i zakres odpowiedzialności w ewaluacji i doskonaleniu jakości kształcenia na kierunku.

Rozwiązania instytucjonalne związane z zarządzaniem kierunkiem studiów zawarto również w Uchwale nr 129/2018/2019 Senatu z dnia 19 września 2019 r. w sprawie wprowadzenia Systemu Zarządzania Kierunkami Studiów. W celu ustawicznego podnoszenia jakości kształcenia w dokumencie tym określono kompetencje Kuratora kierunku, Menedżera kierunku i Rady Programowej oraz zasady ich współpracy z innymi jednostkami Uczelni.

Z kolei na poziomie Kolegium za doskonalenie jakości kształcenia odpowiada Dziekan Kolegium oraz Rada do spraw Dydaktyki i Jakości Kształcenia. Rozbudowane struktury instytucjonalne są niezbędne z uwagi na skalę kształcenia na kierunku – blisko 2 tysiące studentów, 6 specjalności (w tym anglojęzyczna) na studiach I stopnia i 9 (w tym 2 anglojęzyczne) na studiach II stopnia. Wypracowane rozwiązania strukturalne ocenia się jako wzorcowe dla uczelni prowadzących kształcenie na danym kierunku studiów na bardzo dużą skalę.

Działania obejmujące zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane są w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte w Uczelni procedury. Zarządzeniem Rektora nr 48/20 o utworzenie nowego kierunku studiów I i II stopnia może wystąpić z wnioskiem do Dziekana każdy nauczyciel akademicki posiadający tytuł lub stopień naukowy, natomiast z wnioskiem o wprowadzenie zmian w istniejącym kierunku jego Kurator. Z kolei Zarządzenie Rektora nr 56/19 z 31 maja 2019 r. precyzuje dokumentację (rodzaje formularzy), które są wymagane w procesie tworzenia nowego programu studiów. Kwestię minimalnej liczebności grup dydaktycznych na nowo uruchamianych i już funkcjonujących kierunkach reguluje Zarządzenie Rektora Nr 99/21z dnia 06 lipca 2021 r.. Przyjęte rozwiązania są prawidłowe.

Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie zaaprobowane procedury. W procesie modyfikacji programów studiów brane są pod uwagę preferencje studentów w zakresie wyboru specjalności i przedmiotów obieralnych, sugestie nauczycieli akademickich oraz opinie praktyków, w tym członków Rady Programowej. Propozycje zmian zgłasza Kurator kierunku. Modyfikacje mogą obejmować np. korektę celów i efektów uczenia się, sekwencji zajęć, zmian w punktacji ECTS, treści programowych, czyli generalnie zawartości programu studiów. Propozycje te po pozytywnym zaopiniowaniu przez Radę Programową są kierowane za pośrednictwem Dziekana do Rady ds. Dydaktyki i Jakości Kształcenia, a następnie do Senackiej Komisji ds. Edukacji i po uzyskaniu pozytywnych opinii trafiają pod obrady Senatu, który podejmuje decyzję o przyjęciu lub odrzuceniu proponowanych zmian. Senat po zasięgnięciu opinii samorządu studenckiego uchwała program studiów. Również przyjęcie na studia oparte jest o formalnie zaaprobowane warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów. Wypracowane i wdrożone w praktyce rozwiązania są właściwe.

Prowadzana systematyczna ocena programu studiów obejmuje efekty uczenia się, system ECTS, treści programowe, metody kształcenia, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się, wyniki nauczania

i rezultaty monitoringu losów zawodowych absolwentów. Oceniany system zapewnienia jakości kształcenia jest systemem realnie działającym. Świadczą o tym niżej wymienione korekty w programie studiów na kierunku, które miały miejsce w tym roku akademickim. Zespołowi oceniającemu udostępniono bardzo szczegółową dokumentację ilustrującą modyfikacje w programach studiów. W przypadku studiów I stopnia koncentracja została położona na aktualizację treści programowych w ramach realizowanego programu. Ponadto zmianom ulegały przedmioty do wyboru ulokowane w programie studiów. Wypracowane działania optymalizacyjne miały charakter zarówno formalny, jak też pozwalają na dostosowanie oferty do bieżących wymagań rynkowych. Zgodnie z obowiązującymi rozwiązaniami proceduralnymi prace nad korektą programów studiów koordynował Kurator kierunku. Były to działania związane z dopasowaniem programu studiów do zaleceń określonych w dokumencie „Polityka dydaktyczna Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach”, zawierającym opis organizacji studiów i metod kształcenia, sylwetkę absolwenta, itp. Poniżej wymieniono wypracowane zmiany, które będą obowiązywały od naboru 2022/2023:

a) studia I stopnia

1. Na semestrze I wprowadzenie przedmiotu *podstawy ekonomii* (w miejsce przedmiotów *mikroekonomia* i *makroekonomia*; zmiana liczby godzin i punktów ECTS) oraz przedmiotu *podstawy zarządzania i marketingu* (w miejsce przedmiotu *zarządzanie organizacjami*, zmiana liczby godzin i punktów ECTS); przesunięcie przedmiotu *podstawy finansów* (z semestru II, bez zmiany liczby godzin i punktów ECTS);
2. Przedmiot: *etyka gospodarcza* - zwiększenie liczby godzin na studiach niestacjonarnych (do 18);
3. Przedmiot: *prawo z elementami prawa ochrony własności intelektualnej* – przesunięcie na semestr II, zmiana podziału godzin między wykłady i ćwiczenia, zmiana punktów ECTS;
4. Wprowadzenie przedmiotu *proseminarium* na semestrze IV (w miejsce seminarium), zmiana liczby godzin i punktów ECTS;
5. Seminarium dyplomowe (semestr V i VI, zmiana liczby godziny i punktów ECTS);
6. Przedmioty: *filozofia* (do wyboru) i *socjologia* (do wyboru) – zwiększenie liczby godzin wykładów i zmiana semestru realizacji (przesunięcie na semestr VI);
7. Praktyka dyplomowa (przesunięcie na semestr V, zmiana liczby punktów ECTS);
8. Zmiana semestrów realizacji, formy zaliczenia przedmiotów i/lub zmiana punktów ECST dla następujących zajęć: *podstawy inwestowania, bankowość, matematyka finansowa, rynki finansowe, finanse przedsiębiorstw, prawo gospodarcze i prawo pracy, finanse międzynarodowe, analiza finansowa*. Ograniczenie liczby egzaminów w ciągu roku do 8; wprowadzenie rozwiązania mobility window na sem. V (z powodu konieczności przesunięcia przedmiotów kierunkowych i specjalnościowych na pozostałe semestry);
9. Wprowadzenie rozwiązania mobility window na semestrze V (na tym semestrze realizowane są wyłącznie seminarium, praktyka oraz przedmioty swobodnego wyboru);
10. Zmiana i ujednoczenie struktury specjalności oferowanych na studiach I stopnia (zmiana liczby przedmiotów, semestrów ich realizacji oraz liczby godzin i punktów ECTS);
11. Wprowadzenie wspólnej oferty przedmiotów swobodnego wyboru dla kierunków przypisanych do dyscyplin wiodącej (*finanse menedżerskie, rachunkowość i podatki*).

b) studia II stopnia

Opis zmian	Inicjator zmian
Wprowadzenie nowego przedmiotu: <i>otoczenie podatkowe przedsiębiorstw</i>	Wniosek egzaminatora dotyczący konieczności wprowadzenia przedmiotu równoległego, o charakterze

(semestr I) jako alternatywa dla przedmiotu <i>strategie podatkowe przedsiębiorstw</i> .	wyrównującym. Zgodnie z zaleceniem egzaminatora: przedmiot skierowany do wszystkich studentów, którzy nie są absolwentami kierunku specjalności rachunkowość i podatki.
Usunięcie przedmiotu: <i>bankowość centralna i polityka pieniężna</i> ; w jego miejsce wprowadzenie przedmiotu: <i>współczesny system finansowy</i> .	Wniosek kierownika Katedry Bankowości i Rynków Finansowych.
Przedmiot: <i>etyka w finansach i rachunkowości</i> (zmiana punktów ECTS).	Kurator kierunku w związku z dopasowaniem programu studiów do zaleceń Polityki dydaktycznej Uczelni.
Wprowadzenie nowego przedmiotu: <i>analiza danych</i> z pakietem SPSS i <i>statistica</i> (w miejsce usuniętego seminarium magisterskiego na semestrze II).	Kurator kierunku wspólnie z egzaminatorem z przedmiotu w związku z zaleceniami Polityki dydaktycznej dotyczącymi przygotowania studentów do pracy naukowej.
Seminarium magisterskie (sem. III) – zmiana punktów ECTS i liczby godzin.	Kurator kierunku w związku z dopasowaniem programu studiów do zaleceń Polityki dydaktycznej Uczelni w zakresie struktury seminarium.
Zmiana i ujednoczenie struktury specjalności oferowanych na studiach II stopnia (zmiana liczby godzin i punktów ECTS, modyfikacja przedmiotów).	Kurator kierunku wraz z zespołami katedralnymi i międzykatedralnymi odpowiedzialnymi za tworzenie i realizację specjalności.
Wprowadzenie projektów konsultingowych jako elementu zajęć realizowanych na wybranych przedmiotach specjalnościowych min.: <i>polityka rachunkowości, zarządzanie wartością przedsiębiorstwa, zarządzanie ryzykiem z excelelem, sztuczna inteligencja w finansach, nowoczesne modele biznesowe banków</i> .	Zespoły katedralne i międzykatedralne odpowiedzialne za tworzenie i realizację specjalności w związku z realizacją zaleceń Polityki dydaktycznej Uczelni.
Wprowadzenie wspólnej oferty przedmiotów swobodnego wyboru dla kierunków przypisanych do dyscypliny dydaktycznej finanse (<i>finanse menedżerskie</i>).	Kurator kierunku wraz z kuratorami pozostałych kierunków przypisanych do dyscypliny dydaktycznej finanse oraz zespołami katedralnymi, z uwzględnieniem zaleceń praktyków działających w Radzie Programowej kierunku.

Wnioski z systematycznej oceny programu studiów na kierunku są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia tego programu. Ocena jakości kształcenia na kierunku jest poddawana cyklicznej zewnętrznej ocenie Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a wyniki tej ewaluacji są wykorzystywane w dążeniu do podnoszenia jakości kształcenia na tym kierunku. Dwie poprzednie oceny miały miejsce w latach 2009 i 2016 i zakończyły się wydaniem ocen pozytywnych.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów. Stosowane rozwiązania są prawidłowe i nie odbiegają od zasad rekrutacji wykorzystywanych przez inne uniwersytety ekonomiczne.

Na szczególne podkreślenie zasługuje to, że kierunek posiada następujące prestiżowe międzynarodowe akredytacje:

1. ACCA (Association of Chartered Certified Accountants Accredited Programme) dla specjalności Rachunkowość – ACCA na studiach II stopnia oraz studiach podyplomowych,
2. CFA (Chartered Financial Analyst University Program Recognition) dla specjalności Quantitative Asset and Risk Management (ARIMA) na studiach II stopnia,
3. PRMIA (Professional Risk Management Accreditation) dla specjalności Quantitative Asset and Risk Management (ARIMA) na studiach II stopnia,
4. CIMA (Chartered Institute of Management Accountants) dla kierunku FiR: UE & CIMA - CBA dla studiów I stopnia oraz UE & CIMA - DMA - dla studiów II stopnia (także Business Accounting CIMA certification dla studiów podyplomowych).

Akredytacje te są rękojmią profesjonalnych programów studiów w zakresie finansów i rachunkowości, ułatwiających uzyskanie prestiżowych dyplomów, licencji i certyfikatów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Politykę jakości kształcenia wdrożoną przez Uczelnię na kierunku oraz jej skuteczność ocenia się pozytywnie. W Uczelni zostały formalnie przyjęte i wdrożone zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów. Nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem sprawuje przede wszystkim Kurator kierunku. Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym ocenom PKA, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu nauczania. Kierunek posiada również międzynarodowe akredytacje ACCA, CFA, PRIMA, CIMA. Udział interesariuszy zewnętrznych (np. Rada Programowa) i wewnętrznych w procesie zapewnienia jakości kształcenia został formalnie zagwarantowany i wdrożony.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Wprowadzenie systemowych instytucjonalnych rozwiązań na rzecz doskonalenia jakości kształcenia. Powołanie i szczegółowe określenie kompetencji i zadań Kuratora kierunku, Menedżera kierunku oraz Rady Programowej, a także sprecyzowanie zasad ich współpracy z innymi jednostkami Uczelni, w tym takich jak Dziekan Kolegium oraz Rada do spraw Dydaktyki i Jakości Kształcenia. Na kierunkach realizujących kształcenie na bardzo dużą skalę przyjęte rozwiązania posiadają modelowy charakter.
2. Dodatkowe potwierdzanie jakości kształcenia prestiżowymi międzynarodowymi akredytacjami ACCA, CFA, PRIMA, CIMA, co skutkuje możliwością uzyskania przez absolwentów kierunku certyfikatów, licencji i dyplomów honorowanych przez przedsiębiorstwa i instytucje całego świata oraz korzystnie wpływa na rekrutację kandydatów na studia, w tym pochodzących z zagranicy.

Zalecenia

-

5. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Uchwałą Nr 253 /2016 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 2 czerwca 2016 r. w sprawie oceny programowej na kierunku finanse i rachunkowość prowadzonym na Wydziale Finansów i Ubezpieczeń Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim wydano ocenę pozytywną. Spośród 6 przyjętych przez Komisję kryteriów jakościowych oceny programowej 2 kryteria, to jest jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzenie badań naukowych, a także w jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów, otrzymały ocenę „wyróżniająco”. Pozostałe 4 kryteria uzyskały ocenę „w pełni”.

W raporcie z wizytacji nie wskazano żadnych uwag, rekomendacji, a także zaleceń.

Przewodniczący zespołu oceniającego

Dr hab. Wiesław Ciechomski